

د کتاب له متن څخه

تر ټولو ځواندوره څېره ده.
مخني عمليات (د سړي زوی ترې جوړ که)
هغه انجلی چې رئیس جمهور یې په زړه کې
هغه وزیر چې تالیفات یې ترې واخیست.
هغه وزیر چې له کښینلو څخه یې منعه کې.
د معشوقې هغه څېره چې زه یې حیران کوم.
که د کابل او یا زابل وو.

Ketabton.com

د ملت ارمان

ليکوال: مسعود رښتین

سهار اووه بجې وې چې د تلیفون پر زنگ راوېښ شوم؛ سترگې مې و موبنلې، د تلیفون سکرین ته مې وکتل شمېره نابنده را ته ښکاره شوه، تر لږ ځنډ وروسته مې اوکې کړه.

- السلام علیکم...

- و علیکم السلام، له ارگه مې زنگ وهلی، په ټولنیز چارو کې د ولسمشر سلاکار یم.

- شمېره به مو غلطه کړې وي، زموږ دې ختین کور ته به ارگ څنگه زنگ وهي؟

- نه، همدا تاسو مې پکار یاست!

- مهرباني څه خدمت مو کولای شم؟

- ولسمشر ستاسو سره نن ماښام پر اووه بجې په شاهي ماڼۍ کې گوري، مهرباني وکړئ پر خپل وخت ځان را ورسوئ! له دې لنډې مکالمې وروسته یې اړیکه پرې شوه. له ځان سره مې فکر وکړ چې غریب سپری یې، ولسمشر به تا څه کوي؟ وروسته به مې بیرته د خپلې وړتیا، د دوو لېسانس سندونو او یوې ماسټرۍ په اړه فکر وکړ؛

ممکن نن د خپلې وړتیا پکار شوی یم. دا چې ما د اقتصاد او سیاسي علومو پوهنځی لوستې وې او تر څنگ مې په ارواح پوهنه کې ماسټري درلوده؛ پر راغلې اړیکې به باوري سوم چې شاید همدا ته یې پکار ورغلی یې. زه د کابل ښار د کمپنۍ سیمې د خاورینو کورونو په منځ کې په یوه غریبه او لوستې کورنۍ کې پیدا شوی وم، تر ماسټري وروسته مې واده هم وکړ او دا وخت مې یو شپږ کلن زوی هم درلود. په ځای کې حیران ناست وم، سهارنۍ بلنې ته فکر وړی وم او پوره مې حس کوله چې یاد زنگ به دې د ژوند د یوې نوې پاڼې بدلولو مانا وي. د خوب له ځایه ولاړ سوم، له کوټې ووتم، مور ته مې کیسه وکړه. له خوشحالی یې پر مخ مچ کړم؛ پر گریوانه تومبلې گڼې کیلی یې سره واړولې، یوه یې په قُلب کې سمه شوه، پلو یې له نخودو ډگ کړ، له خوښۍ یې زگیروی خووت تر دروازه ووته. شېبه لانه وه وتلې چې په کوڅه کې د گڼو ماشومانو لپې له نخودو ډگې وې. غرمه مې سپینبیری پلار هم کور ته راغی خبره مې ورسره شریکه کړه ډېر هیله مند وو. پلار مې ویل؛ زویه! هلته د ورتگ لپاره باید نیکتایې، دریشي او یخنکاک واغونډې. خو ما ورته وویل: نه همدا ساده پاده کالي مې کفایت کوي، خو پلار مې زړه نازړه وو، ملامت نه وو؛ ځکه

چې هغه وخت د وړتيا معيار غوړ کړي ورينبتان، دريشي، رسوا رنگ
يخنکاک، بنوي بوتونه او يو لاسي بکس و.

راغلی زنگ مې په دې خاطر بڼه بلې چې گوندي نوی واکمن تر نورو
د نوي بدلون فکر ولري؛ د هېواد د بڼې راتلونکې لپاره شايد نوي
پلانونه عملي کړي. نوی واکمن د واک پر گدی هغه مهال کېناست
چې تر وړاندې يې هېوادوالو يوازې توره شپه حس کوله او د روڼ
سباوون ارمان يې کاوو. د هېواد هر نيالگي او بوټی د يو ويشتل
شوي وجود په وينو سره وه، له هرې دښتې د نامعلوم جسد د وينو بوی
تر سپرېمو کېدی؛ سياسونو خو د ملت پر سر د ورځې دوه درې
سوداوې کولې، نامني اوج ته رسېدلې وه، داسې بد حالت راغلی و
چې په جومات کې لمونځ کوونکي لا په امن نه و او د ويرې پوره
احساس به يې کاوه. قومي شخړې او تعصباتو ټول رانده کړي وو،
زورورو به له کمزورو د خولې ډوډۍ وړله، ځينو به په زرگونو جريبه
ځمکه لاندې کړې وه او ځينو به د خپل مړي د خښولو ځای نه درلود. د
دولت او ملت ترمنځ خو سمه دمه دښمني وه، وړتيا او استعداد هېڅ
ارزښت نه درلود، نارينه هغه و چې بڼه وايسته يا بڼه پيسه به يې لرله
.مسلکونو ته پاملرنه نه کيده، په هېواد کې د تعليم او تحصيل په اړه

ذهنیت بالکل منفي و. غلا، چور، نشه یی توکي او قاچاق قانوني بڼه
غوره کړې وه، زورواکي تر قانون لوړه وه، نور به یې څه درته وایم؛
سم دم قیامت و، هېڅ تیرېده یې نه درلود.

سندونه مې یوه زړه دوسیه کې واچول، له دریشي او نیکتایي پرته په
ساده کالیو او سپیرو بوتونه کې مازیگر پنځه بجې د ولسمشري مانۍ
اولې دروازې ته ورسېدم. له پوره وضاحت سره مې بشپړ معلومات
ورکړل، د ولاړ عسکر سترگې زما ټول بدن وڅاری، وروسته یې ښکته
پورته وکتل او حیران و چې زه څنگه ارگ ته ور غوښتل شوی یم.

مخکې ولاړم، تر نورو دروازو هم تیر شوم، څو نورې ټینګې تلاشی
هم وشوې، څو قدمه وړاندې ولاړم او د ارگ تاریخي دروازه مې له
خپل تاریخي قدامت او مغروري سره ولیده. په غټو غټو مې د دروازې
ښکلا او پر سر له غروره ډک درې رنگه بیرغ تر نظر تیر کړ چې زما
لپاره د حیرانۍ خبره وه، که ووايم سم دم د خوب لیده و.

په کومه شمېره چې سهار زنگ را ته شوی و، زنگ مې ورته وکړ. تر
معرفي وروسته یې وویل:

- دالته د دروازې والا سته، هغوی ته ووايه چې شاهي مانۍ ته دې

رهنمائي کړي.

ما هم همداسې وکړل، دروازې ولا د گوتو په اشاره شاهي ماني را وښووله ور روان شوم، هلته تر رسېدو وړاندې مې يو مسوول کس ته خپل تليفون و سپاری، هغه د غونډو تلار ته بوتلم. شپږ نيمې بجې وې، د غونډو تلار ته ننوتم او په لومړي ځل مې وليدل چې زما غونډې په کاليو کې ډيری ځوانان ناست وو؛ د هر سړي چوکۍ معلومه وه، له ټولو سره مې په خوله روغېر وکړ او کېناستم. په مجلس کې ټول لس نفره وو، ټول ځوانان وو، په دوی کې يې يوازې دريو تنو په ځانو لږ گوته وهلې وه؛ مانا دريشي، نسوي بوټونه، يخنکاک او نيکتايانې يې لرلې.

فکر مې کاوه چې راغلو ځوانانو خو تر ننه شاهي ماني په خوب کې هم نه وه لېدلې؛ نو دغسې تصادفي بلنې علت به څه وي؟ مور نو کوم دومره ځانگړي يوو چې ولسمشر راغونښتي يوو.

ولسمشر به څنگه شخص وي؟ هغه به څه ډول خبرې ولري؟

له ځان سره مې يوازې د خپلې وړتيا اړوند فکر کاوو چې د کومې برخې لپاره به يې راغونښتي يم. همدارنگه د راغلو ملگريو اړوند مې

هم ورته نظر درلود. او د څه نا څه نورو فکرونو، سوچونو او پوښتنو
ځوابونو ته منتظر ناست وم.

ځوږه شوه په دهلبز کې يوازې د بوټونو اوازونه ختل، غږونه او شور
نور هم زيات شو، دوه د لوړ قد لرونکي، په تورو دريشيو کې چې
لاسي مخاږې ورسره وې تالار ته راننوتل. ورپسې يو په عمر پوخ
ځوان چې په توره ږږه کې يې سپين وينسته له ورايه معلومېدل،
بنورې سترگې، جگه پزه چې مخ ته يې لاسکلا ورکړې وه او وطني
جامې يې په تن وې تالار ته را دننه شو. ولسمشر چې درانه او سنگين
گامونه يې پورته کول او ځلېدونکې وړې تسبيح يې په گوتو کې
اړولې تر موږ راوړسېدل. ناست رابلونکي يې ټول د درناوي په پار ولاړ
شول، ولسمشر له هر يوه سره په ورين تندي ستړې مه شې پيل کړه، هر
يو يې په ارامۍ په غېږ کې نيوی، لاسونه يې ټينگ زمونږ له لاسونو
سره مېنلول، د کورنۍ او صحت پوښتنه يې کوله، لږ مې له ځان سره و
انگېرله چې تير وتلي نه يوو، خو لا درک نه و معلوم او د را روان
برخليک په اړه قاطع پرېکړه نه کيده.

تر روغېږ وروسته ولسمشر د مېز په هغه سر کې کېناست چېرته چې
ورته د ناستې لپاره چوکۍ اېښودل شوې وه.

مور ته تر بنه راغلاست ویلو وروسته یې وویل: ډېر خوشحاله یم چې تاسو زما بلنه و منله او تر همدې ځایه راغلاست! تاسو پوهېږئ چې هېواد څومره دردېدلی دی؟ تپونه یې ملهم ته پتی غواړي، دا پتی زموږ او ستاسو په لاسونو او فکرونو کې دي، کلونه کېږي چې هېواد د یو سوځېدلي او له منځه تللي ځنگله غوندې بڼه خپله کړې چې د ژوند او بنکلا ونې، بوتې، بنونونه یې له منځه تللي او هم یې اوسېدونکي له هوسۍ تر زمري پورې ټول د بنکاريانو له خوا ویشتل شوي او تپي شوي دي. دغه ټول را وینېدل او ژوندي کیدل غواړي؛ نو زه ستاسو دریشي او نېکتایي ته اړتیا نه لرم، زه ستاسو انرژي ته اړتیا لرم.

پوهېږم تاسې به هم د پوښتلو لپاره ډېر څه ولری؟ اندېښنه مه کوئ، ټولو ته مو ځواب وایم.

وروسته یې ټول ناست ځوانان مخاطب کړل او وې ویل:

- تاسې مې له ډېر زحمت ایستلو وروسته پیدا کړي یاست، غواړم له نورو ځوانانو سره هم خبرې وکړم او له انرژۍ یې په پوره ډول کار واخلم؛ ایا تاسو زما سره کار کولو ته چمتو یاست؟

- هغه څه چې څوک يې له خدای په اسمان غواړي او هغه يې ورته پر ځمکه ورکړي، نو څومره به يې تېري وي؛ موږ هم له څه ويلو پرته د "هو" ځواب ورکړي.

ولسمشر زياته کړه: بڼه ډېر بڼه! خوشحاله سوم چې تاسو کار کولو ته چمتو ياست. دا چې زما د راتگ لاهم زيات وخت نه کېږي، غواړم چې د خپلو هېوادوالو حق ادا کړم. امن، سوکالي او ارامي راولم، د هېواد د شته ټپونو درملنه وکړم، د هېواد اوبه راوترم، د سياست او هېواد استعمار له منځه يوښم، زده کړې او تحصيل ته لومړيتوب ورکړم، فساد له منځه يوښم، اهل لرونکي کسان پر دندو وگمارم. ... خو ددې ټولو ترسره کول ناممکن نه؛ بلکې ستونزمن دي. لوی خلک تل ستونزمن کارونه کوي، زه ستاسو له منځه همدا اوس گومارنې ترسره کوم.

اول يې د شيرخان نوم واخيست، هغه وويل: حاضر يم صيب!

- تاسو په ورځني ډول د هېواد د سياسي حالاتو د جاج اخيستلو او ماته په راپور راکولو مکلف ياست.

دويم يې اکبر خان غږ وکړ؛ تاسو په ورځني ډول د هېواد د اقتصادي حالاتو اړوند ماته په راپور راکولو مکلف ياست.

ورپسې يې زما نوم يې ياد کړ؛ تاسو زما د دفتر د رييس په حيث دنده لرئ، چې زما اړوند ټولې چارې به ترتيب او تنظيموئ.

زما له نوم وروسته يې احمد خان ته گوته ونيوله؛ ځوانه! ته به په مياشتني ډول هېواد ته د کډوالو د راستنيدو اړوند راپور راکولو مسوول ياست.

وروسته يې زبير خان ته سترگې واړولې، زبیره! تاسو په هېواد کې د فساد او فاسدو اشخاصو په تعقيب او نيولو مکلف ياست. هر څومره بشري ځواک ته چې اړتيا لرئ، وړاندېز يې وکړئ.

همدارنگه يې تر لسو پورې ټولو ځوانانو ته پرلپسې مسووليتونه وسپارل، تر بيا ليدو او ناستو وروسته يې خدای پاماني وکړه او له تالاره ووت.

يو بل د لوړ قد او پراخ تندي ځوان چې غټو سترگو او نرمې موسکا يې بنکلا يو په دوه کړې وه راغی او بل رنگين تالار ته يې له ځان سره بوتلو، پر مېزونو ايښي وطني خوراکونو ټول حيران کړل. تر ډوډۍ

خوړولو وروسته مو يو بل ښه سره وپېژندل. خدای سته دې پېژندنې
يو بل څه ته متوجه كړم، هغه دا و چې ولسمشر د قومونو ترمنځ د
يووالي برخې ته هم پوره پام كړی و؛ دغه لس كسه يزه ډله يې يو
پښتون، بل هزاره، ازبک، تاجک، تركمن او... زموږ د تگ وخت
راورسېدو، كه مو كاته د شاهي ماڼۍ تر مخ، هر يوه ملگري ته دوه
نظامي گارډان، يو موټروان او يو تور لكسيز موټر ولاړ و. هېڅ د منلو
نه وه، خو بس د خدای كړه و او زموږ ورته كاته و.

د نن شپې لپاره مو رخصت راواخيست او د سبا د پر وخت راتگ
پرېكړه مو سره وكړه. په ټكسي كې راغلي ځوان، اوس د كابل ښار
گڼه گوڼه او شور د لكسيز موټر له تورو شيشو ننداره كوله. عادي
حالت اوس نه و، غرور، مينه او ځواك اوس بدل شوی و. فکرونه په
مخه كړم، ټول ذهن مې اوس د هېواد او ولسمشر خوا ته اوښتی و. د
فكرونو نړۍ مې تر نورو شيانو يو بل څه ته ډېره گډوډي راوستله،
هغه دا چې زموږ په نننۍ ناسته كې څو واړه ولسمشر ته زنگ يا پېغام
راتلی، خو هغه به د ټليفون سكرين ته تر كتلو وروسته نرمه موسكا
وكړه او ټليفون به يې كېښود.

د شپې لس بجې وې چې کور ته را ورسېدم. کورنۍ مې زما لپاره
ويښه وه، اندېښنه يې لرله. ورغلم پلار مې په لاسونو مچ کړې، مور ته
مې غاړه ورکړه، د مور پر غومبرو د خوښۍ اوبښکو اوږدې ليکې
ايستلې وې. کېناستو، کيسه مې ورته وکړه او تر ډېرو وېښ وو. اوس
نو ما د خپل کړي تحصيل ثمره په سترگو لیده؛ نوي واکمن لوستو ته د
عزت په سترگه کتل او اوس د هېڅ لوستي ځوان زده کړې يوازې
کاغذي سند نه و، ارزښت يې لاره، ټولنې او خلکو درناوی ورته
درلود. د پخوا حالت بدل شوی و چې خلکو به يوازې د لوستو پر
بېکارۍ او روزگاری مجلس گرم کړي و. پلار مې زما د نوې دندې تر
لاسه کولو ته هغومره نه و خوښ؛ لکه د دې ملت د دردونو دوا کېدو
ته. شپه تيره شوه، سهار وخته راويښ شوم، اودس مې وکړ او په
مسله له ادا شوي لمانځه وروسته په فکرونو کې ډوب شوم، د
ولسمشر د بښگڼو او د لوېدلو ولسي خلکو په اړه به مې له ځانه
وپوښتل.

ولسمشر په رښتيا د خلکو غم اخيستی؟

رښتيا به فساد ورک کړي او که به د زورواکو تر واک لاندې راشي؟

اقتصادي حالت به په رښتيا ښه کړي او که به يوازې د ملت پر سرونو
معامله وکړي؟

د هېواد اوبه به را وتړي او که به د نورو هېوادونو تر استعمار او
سياست لاندې راشي؟

د قومونو ترمنځ به يووالی راولي او که به د قومونو دلالتو ته د پخوا
په رڼه د دلالي برخه ورکړي؟

زده کړو او تحصيل ته به په رښتيا کار وکړي که به يوازې شعارونه
وي؟

همدارنگه ډېرې نورې پوښتنې چې زما په ذهن کې گرځېدې او
ځوابېدو يې يوازې وخت او راتلونکي ته انتظار ايست.

ناوخته شوي و، يو پلاستيک کې مې د اړتيا وړ شيان واخيستل، له
مور، پلار او مېرمنې مې خدای پاماني را واخيسته، ور ياده مې کړه
چې نور ژر ژر کور ته نه راځم. که مې وخت پيدا کړ احوال مو اخلم
او هو چې هر څه ته اړتيا وي، فقط زنگ را ته وهي.

را ووتم، موټر چالان ولاړ و، ور وختم. له تلو سره سم مې مور په موټر
پسې له شا اوبه و شيندلې. نن هوا گرمه وه، اسمان وريځ وه خو د

باران درک لانه و. د گلبهار سنتیر پر لاره تر گنې گونې وروسته ارگ
ته را ورسېدو. اوس نو تلاشي نه راسره کیده، پېژند کات د ټولو
دروازو په مسوولینو پېژندلی وم. په ارگ کې دننه د نوي واکمن له
راتلو سره سم د رغونې چارې تر سترگو کېدې. خپل دفتر ته ننوتم، پر
اورد لرگین مېز، ایپل کمپیوټر، د گرځنده چوکۍ شاته لوړه د
افغانستان نقشه او تر څنگ یې له کتابونو ډکه الماری دیوال ته جگه
وه. تر کېناستو څو شېبې وروسته شیرخان او اکبرخان هم دفتر ته
راغلل، یو او بل ته مو د نوې دندې مبارکۍ ورکړې، د خپلو لوړو
زده کړو په اړه مو یو او بل ته وویل، دروازه ټک، ټک و ټکیده.
اجازه مې ورکه، ځوان را ننوت، ځان یې د تشریفاتو مسوول معرفي
کړ؛ وروسته یې وویل: رییس صاحب نن ستاسو په گډون د نورو
ځوانانو لپاره معرفت غونډه نیول شوې، هیله لرم چې د گډون په موخه
مو قدمونه را سترې کړئ، اجازه یې وغوښته او ووت.
له څه ځنډ وروسته، زه، اکبرخان او شیرخان موږ هم د غونډو تالار ته
ورغلو، په تالار کې گڼ شمېر لوړ پوړي چارواکي وو، زموږ نویو
ځوانانو پېژندنه وشوه، د غونډې د ځینو چارواکو زموږ له پېژندلو سره
تندی تریو و نیول، څو نورو خو بیخي ډېرې گونځې ورکړې. د نوې

دندې د پيل لوړه مو ترسره كړه او هېواد ته د كار كولو وعده مو وكړه،
د يادو مراسمو له ختمېدو وروسته له تالاره وواتو.

شپې او ورځې ووتې كارونه په منظم ډول روان و، ولسمشر راته
لارښوونه وكړه چې د وزيرانو شورا راوغواړه، سبا سهار اووه بجې
بايد ټول مجلس ته حاضر سي.

ما فكر وكړ چې دومره وختي به كله دا وزيران له خوبه راوينن شي،
دوى خو د تير ولسمشر پر مهال د شپې بانډارونه او د ولس پر سرونو
سوداوې كولې، د ورځې به يې خوب كاوو. د ولسمشر دا ډول غوڅ
امر را ته له دوو حالتونو خالي نه ښكارېدى؛ يو دا چې ولسمشر
همدومره جدي دى، يا د تيرې دورې له حالته ناخبره دى؛ خو خير ما
خپل مسووليت ادا كاوو. د وزيرانو ليست شوې شمېرې په دفتر كې
پر را ځوړندې تختې لگېدلې و؛ د هر يوه شمېرې ته مې زنگ وواهو
او ټولو ته مې د سبا مجلس په اړه خبر وركړ. په دوى كې دوه وزيران
يو د اوبو او برېښنا وزير او دويم د ملي امنيت رييس بهر ته په سفر
تللي وو؛ حال دا چې موږ يې بهر ته له تگه هم ناخبره و.

سهار اووه بجې وې ځینې وزیران یې پر وخت راغلل او ځینې یې و
ځنډیدل. غونډه پر اووه نیمې بجې رسما پیل شوه، ولسمشر د مېز
سرته کېناستی، وره د نوټ کتابچه یې مخته کېښوده، د قران کریم
تلاوت وشو، وروسته ولسمشر خپلو خبرو ته ادامه ورکړه.

رسنیو غونډه په ژوندۍ بڼه خپروله، د لومړي ځل لپاره ولسمشر د
وزیرانو شورا راغونښتې وه، د ملت سترگې د خپل ولسمشر د لیدو او
خبرو تېرې وې.

ولسمشر خپلې خبرې په دې ډول سره پیل کړې:

ټولو وزیرانو صاحبانو ته ښه راغلاست وایم! هیله لرم چې یو او بل به
مو ښه پېژندلي وي او یو بل درک کړو. زه د هېواد هغه ولسمشر نه یم
چې په غلا او یا د نورو د زور پر مټ دې ځای ته رارسېدلی یم. خلکو
را باندې باور کړی، زه یې باید باور وساتم. نه غواړم چې ستاسو
ماغزه په اضافه خبرو تر گډوډ کړم، خو له تاسو د مطلب ټکی ورک
کړم.

هغه وزیران چې غونډې ته ناوخته راغلي، پر خپلو ځایونو ودرېږئ.
ولسمشر په ډېر جدیت وویل: ولاړ سئ!! خو دقیقې چې ناوخته راغلي

ياست، هغومره وخت په خپلو ځايونو کې ودرېږئ! ستاسې له ناوخته راتلو څخه ما دا زده کړل چې تاسو به وزارت ته هم هره ورځ ناوخته ورځئ. تاسو چې د خپل ولسمشر قدر نه کوئ، د بېوزله هېوادوالو قدر به څه وکړئ، اړ يم چې نن به ولس ته خپل حق در څخه ورکړم.

غونډه په ژوندۍ بڼه خپرېده، ملت هر څه په خپلو سترگو ليدل. فېسبوک مې را خلاص کړ، خلکو د نوي ولسمشر دا کړنه پر نېک پال و نيوله. ډېره خوښي يې څرگندوله، دوی ويل چې هېواد همداسې ولسمشر ته اړتيا لري.

وزيران همداسې پر خپلو ځايونو ولاړ وو، پر تنديو يې نرمه خوله برېښيده، نن يې له ملت سره د کړي ظلم پایله لیده، ملامتي يې ومنله، د تکليف احساس يې وکړ.

ولسمشر خپلو خبرو ته دوام ورکړ: ملت مو په ژوندۍ بڼه گوري، زه نن د لومړي او وروستي ځل لپاره خبر درکوم؛ سر له ننه مو خپلو مسووليتونو ته متوجه سئ! په خپلو چارو کې مثبت بدلون راولئ! وروسته يې د کورنيو چارو وزير مخاطب کړ: زه غواړم د يوې مياشتې په موده کې د نظاميانو چلند له ولس سره مثبت و ارزوم! د يو

خادم په څير چلند يې غواړم، نه د بادار. له ولس سره د دوی بڼه چلند، هغوی له حکومت سره همکاري ته هڅوي چې دا د بڼه امنيت لامل هم کېږي. مخکې تر دې چې تاسو څه کړي، يا مو دا ولس څومره په تکليف کړی، زه يې درته بڼم، خو غواړم تاسو يې بايد جبران کړئ او زما د خلکو ټپونه پټی کړئ، که بدلون را نه ولی، ولس به درسره د هر څه حساب وکړي.

قومندانانو ته دې ووايه چې د خپلو عسکرو معاشات دې پر وخت اجرا کړي او هر چاته دې خپل حق ورسوي؛ نه غواړم چې عسکر دې له غربته د غلو ملگری شي. زه به د ټولو عسکرو معاشات لوړ کړم. په مقابل کې به يې د لوړ رتبه مامورينو، هغه چې ستاسو د وزارت تر چتر لاندې کار کوي؛ معاشات او امتيازات محدود او را کم کړم. نه شم کولای د ټولو عسکرو اکاونټونه وڅارم، خو ستاسو اکاونټونه بالکل څارلی شم.

پر خپلو نظاميانو يونيفورم جبري کړئ، زه نن اعلان کوم، کوم کس چې نظامي يونيفورم و نه لري؛ يو عادي کس دی، حتی که يو جنرال هم وي. مسلکي کسان دندو ته راوله، روزنتونونه مو قوي کړه، ټولو ته مسلکي روزنه ورکړئ؛ هڅه وکړئ چې د فساد او مفسد مخه

ونیسے، زہ بہ دا ارزونہ ہم وکرم چي زما ملت خومره د آرام ساه اخلي.
اصول بايد پر ٿولو عملي ڪري، د مجرمينو مخه و نيسي، زورواکي له
منځه يوسي، هر څوڪ چي قانون ماتوي، لاس او پنبې يې ور ماتې
ڪري.

د کورنيو چارو وزير په ډير ادب وويل: سر اعلا قومندان صاحب
ستاسو لارښوونې به جدي تعقيب ڪرم او انشالله هر امر مو پر ځاي
كوم.

ولسمشر ولاړو وزيرانو ته د کښاستلو امر وکړ، هغوی هم پر خپلو
ځايونو کښاستل.

دغه وخت د ولسمشر شخصي ټليفون ته زنگ راغی، ټليفون يې ماته
و نيوی او راته ويې ويل چې ورته ووايه، ولسمشر په غونډه کې دی.

ټليفون مې اوکې کړ، د ښځې په غږ يې وويل: سلام د ملت سر علا
قومندانه!!

حيران شوم؛ ښځه، ولسمشر او دا ډول باجرئته خبرې!

ځواب مې ورکړ: وښي! زه د ولسمشر د دفتر رييس يم، هغه اوس
مصروفه دی، زنگ به وروسته درته ووهي.

تلیفون یې کات کړ او زه هم بیرته دستي مجلس ته ورغلم.

ولسمشر د دویم ځل لپاره د پوهنې وزیر ته مخ ورواړوی او د نوم په اخیستلو سره یې مخاطب کړ: زه په تیرو وختونو کې د پوهنې وزارت له هر ډول کړنو خبرېدم؛ حالتو ته په کتو سره د یوې میاشتې لپاره وخت درکوم چې د افغانستان د ښوونیز سیستم کچه را پورته کړې! فساد او مفسدین له منځه یوسي! زه د مخکنیو کړنو سخت مخالف یم، د خیالي ښوونکو، په معاشاتو کې د غلا، د غیري مسلکي کسانو له گومارنې، له کمزوري نصابه، د قرطاسیو او پرینچر له غلاوو څخه ډېر بد وړم. که یو کس زما جیب ووهي و به یې بنم، خو د پوهنې وزارت په برخه کې غلو ته، په دې هېواد کې ځای نشته.

د وزارت بودیجه به درته زیاته کړم، د ښوونکو معاشات دوه برابره کړه، خو د ښوونکو اړتیاوې پوره کړي. ټولو ښوونکو ته په اړونده سیمو کې د کور لپاره حکومتي ځمکې وويشه. په هر ولایت کې یوه معیاري لېسه او لیله جوړه کړه چې تر پنځه زره د زده کوونکو ظرفیت ولري. ترڅنگ یې د دیني علومو یوه یوه مدرسه باید جوړه شي؛ خو زموږ هېوادوال له اسلامي زده کړو او اسلامي عقیدې څخه پوره برخمن و اوسي. همدارنگه په هره ولسوالۍ کې هم یوه یوه لیلیه

لرونکې لېسه چې تر درې زرو پورې د زده کوونکو ظرفیت ولري جوړه کړه. په عموماً کې د هېواد په هر کلي او لرې پرتو سیمو کې ښوونځي او مدرسې جوړې کړې، نه غواړم افغانان د خپل دین او اسلامي ارزښتونو د زده کړې لپاره بهرنیو هېوادونو ته سفر وکړي. ښځینه ښوونځي په هره سیمه کې غواړم! په ښځینه ښوونځیو کې ټولې ښځینه ښوونکې مقررې کړه، لوړ معاشات ورته ورکړه، خو د کورنۍ ټولې چارې سمې پرې سمبال کړي. ټول مسلکي اشخاص راوبوله او د کار زمينه ورته برابره کړه. غلا او فساد له منځه یوسه، د خیالي ښوونکو مسله ختمه کړه، د معیاري نصاب جوړېدو لپاره یوه کمېټه و ټاکه چې په دې برخه کې مسلکي پوهه ولري، خو د نصاب په اړه له سره غور وکړي.

د کوچیانو لپاره گرځنده ښوونځي جوړ کړه، هغوی هم ددې ملت برخه ده، مه پرېږده چې د ملت یوه برخه دې هم له پوهې لري و اوسي. د دوی له منځ څخه ښوونکي ورته و روزه، ټولو ښوونکو ته معاشات پر وخت حواله کوي، په دې برخه کې یوه ورځ ځنډ هم د زغم وړ نه بولم، د یوې میاشتې په موده کې باید دا هره ستونزه حل شوې وي، که لا هم

وضعیت پخوانی و؛ نه مو بنم او نه اړتیا لرم چې په دې اړه بهانې
واورم.

ولسمشر خپلې خبرې بس کړې او وزیر صاحب د امر منلو په دود خو
خبرې وکړې او ژمنه یې وکړه چې خپل وس به نه سپموي، هر ډول
اصلاحات به رامنځته کړي.

ولسمشر د نوټ په کتابچه کې ولیکل:

جاهل ملت نه د ځان په گټه دی او نه د هېواد. ملت باید لوستی وي،

جاهلان تر خپل ملت، دښمن ته ښه کار کولای شي. ملت دې لږ وي

خو باتمدنه دې وي، لوستی دې وي. جاهله ټولنه د یو ځنگله په څیر ده

چې نه مشر لري او نه د مشر امر څوک مني، انسانان د یو بل غوښې

خوري.

ما یو ځل بیا ټولنیزو رسنیو ته سر ور ښکاره کړ او ټولو هېوادوالو

لاندي نظرونه لیکلي وو. د هېواد نوې پاڼه دې پخیر وي. مور د

ولسمشر دا ډول فعالیتونه تل ستایو. ولسمشره مور دې تر څنگ ولاړ

یو، ته زموږ اتل یې. دا د خپل شوي هېواد د بدلون پیل دی. ولسمشره

غله او داره ماران له منځه یوسه! اصلاحات رامنځته کړه، هېواد پر

خپلو پښو ودروله!

ولسمشر پوښتنه وکړه:

- د ملي امنیت رییس چیرته دی؟

دا چې زه یې د ځواب ورکولو مسوول وم، و مې ویل:

- هغه زموږ له اجازې پرته، له هېواده بهر تللی او حال نه ورباندې لرو

چې کوم هېواد ته او د څه د لپاره تللی دی؟

بیا یې د اوبو او برېښنا وزیر پوښتنه وکړه:

ما بیا ځواب ورکړ: هغه هم بهر ته په سفر تللی دی.

ولسمشر لاسونه سره ومروړل، تندي یې گونځي پیدا کړې، مېز یې په

سوک وواهه، دوی ته چا اجازه ورکړه؟ د دوی د سفر موخه څه ده؟

زما ملت هره ورځ په جنگ، جگړو کې مري دوی بهر ته په سفر ځي؟

زما ملت له تندي مري، اوبه مې نه دي کنټرول، بندونه خلاص ولاړ

دي او وزیر په بهرني سفر تللی. زه غواړم چې خپلې اوبه را مهار کړم،

د نړیوال اصل مطابق تر موږ زیاتې اوبه د یوې معلومې اندازې له

مخې د پيسو په بدل کې بايد نورو ته ورکړو؛ دا بايد مدیریت بڼه شي،
په هېواد کې به د اوبو د بندونو له را تړلو وروسته د اوبو سطحه را
لوړه شي، خو برېښنا ځنې تر لاسه کړو، صنعت او زراعت ته به
پرمختگ ورکړو، خپلې زراعتي ځمکې به خړوبه کړو.

وروسته يې وويل:

د ملي امنيت رييس دا ملت پر کوم حال پرې ايښی دی، ټول ملت په
وينو سور دی، هېڅوک په خپل ژوند ډاډمن نه دي، سوداگر د نامنی
له کبله پانگوني ته زړه نه بڼه کوي، بهرني سوداگر هېواد ته د راتگ
لپاره ځانونه او شتمني ډاډمنه نه بولي، مور بايد د خلکو امنيت
خوندي کړو، د هرې بدې پېښې مخنيوی وکړو.

ولسمشر د رسنيو د استازو لوري ته مخ ور واړوه، د تلویزن پر
سکرین يوازې ولسمشر ښکارېدی، د تندي گونځو يې سل خبرې
درلودې.

ولسمشر وويل:

زه بښنه غواړم ملته چې تاسو په انتظار ياست! زه له همدې مېزه دوی
دواړه له خپلو دندو ليري کوم. د دوی شتمني بايد بلاک شي، تر

راتگ وروسته دوی په حکومتی چوکاټ کې هېڅ ځای نه لري، همدا
مې وروستی پرېکړه ده؛ خلاص.

د لاسونو گوتې یې سره تیرې کړې، وره ټکاه یې وخته، ساه یې و
ایسته، ستړی بنکارېده، ما د اوبو پیاله مخې ته ورته کېښوده، یو
غږپ یې ترې وکړ، سترگې یې و رپولې، بانوگان یې تور برېښیدل.

د کانونو او پیټرولیم وزیر ته یې مخ وړ واړوی، په خبرو یې پیل وکړ:

تاسو ته بهتره مالومه ده چې تر نن ورځې د هېواد سره او سپین،
تاریخي ابدات، تر ډېرو لاندې سکاره، معدنونه او هر څه چې و؛ هر چا
د خپل زور پر مټ را ایستل، خرڅول او نورو ته یې ورکول. مگر زه
نن په مطلق ډول دا بندوم او د تیرو حساب هم کوم. په هېڅ رکم نه
غواړم چې د هېواد یوه سپیره لویه د ځمکې له سر او یوه سپیره تېره د
ځمکې له تل څخه چاته ورکړم. په هغه ډول چې مخکې ترې په بېباکۍ
استفاده کیده، یا نورو ترې وړل.

همدا د راتلونکو نسلونو حق دی، یوازې د اوسنیو مال نه دی چې هر
ډول یې و غواړي پر نورو یې خرڅ کړي. هغه که په غلا و او یا په بل
ډول. له نن څخه وروسته که له هر بهرني شرکت سره تړون کوی؛ نو

یوازې به د هغوی له انجینرانو او ماشینونو استفاده کوئ. په مقابل کې به یې معاش ورکوی، کاریگر باید ټول د افغانستان خلک و گومارل شي، خپل خام توکي د یوه نخود په اندازه هم چاته نه ورکوم. تاسو هڅه وکړئ چې له بهرنيانو څخه په استفادې خپل انجینران په دې برخه کې و روزئ؛ څو موږ نورو ته له لاس نیولو خلاص شو. هېواد ته که هر ډول د سون توکي را واردوی، کیفیت او نرخونه یې باید سل سلنه د ډاډ او استفادې وړ وي، تاسو باید له بهر څخه د خپلو خلکو لپاره گټه راوړئ.

تر دې خبرو وروسته یې د نوټ په کتابچه کې ولیکل:

زه د خپل ملت لپاره زرکلن فکر لرم او هغه عملي کوم. هڅه کوم چې

ټولې ستونزې په ښه ډول و څېرم، کنټرول یې کړم او له منځه یې

یوسم. هغوی چې لنډ فکرونه لري لنډ مهاله مسایل تعقیبوي.

کتابچه یې بنده کړه، تالار کې چوپتیا خوره وه، په مخامخ هېنداره کې

د باندي د ونو په ځانسونو پسې پانې مړې څرېدې.

وروسته ولسمشر د بهرنیو چارو وزیر ته مخ وړ واړوی او خبرې یې

بیا پیل کړې:

تاسو د نړۍ په (۱۹۶) هېوادونو کې د افغانستان استازیتوب کوئ، د افغانستان په کچه دویم درجه ډیپلوماټ یاست، ستاسو هر عمل، کړه وړه او خبره د دې ملت استازیتوب کوي. ستا په وزارت یا په بهرنیو هېوادونو کې د افغانستان په سفارتونو کې که د لوړې کچې یا د بنکته کچې کسان وي، باید د همدې برخې مسلکي کسان دندو ته راولې، زه د پخوا په شان نه غواړم چې د نرسینګ یا انجینري د برخې مسلکيان دې په سفارت یا بهرنیو چارو وزارت کې پر دندو ووینم. سر له سبا ټول له مسلکي لري اشخاص له دندو لري کړه، او پر ځای یې مسلکي خلک را وېوله. د دوی کالي، بوټ، چلند، کړنې او هر څه زموږ د ټول ملت استازیتوب کوي؛ نه غواړم چې د یو نااهله له لاسه د ټول ملت سپکاوی وشي. دا ملت تاریخ لري، غرور لري دا ساتنه غواړي.

تاسو ټولو ته یو ځل بیا وایم: هره خبره بڼه سمه تعقیب کړئ او ټولو د بڼه کار په هیله یم، که څوک لږ بې پروایي هم وکړي، زندان ته اچول کېږئ! د نن ورځې مجلس همدومره وو. مجلس پای ته ورسېدی، خو زما فکر لا په هغه نازک غږ کې و چې د ولسمشر

تلیفون ته یې زنگ وهلی و. طاقت مې نه کیده ایا ولسمشر مبین دی؟
مینه کوي او که...؟

ټولو همدلته ډوډۍ وخوره، وزیران خپلو دندو ته ولاړل زه او ولسمشر
سره پاته شوو.

ولسمشر یوه سپینه پاڼه ور واخیسته د دوو تنو نومونه یې پرې
ولیکل؛ د یوه تر نوم لاندې یې د اوبو او انرژي د وزیر نوم ولیکی او د
دویم له نوم سره یې د ملي امنیت د لوی رییس نوم ولیکی، همدا پاڼه
یې ماته راکړه تر څو د رسنیو دفتر ته یې ولېږم.

زه د ولسمشر له دا ډول ټاکنو سل سلنه ډاډمن وم، ځکه چې هغه
مخکې ارگ ته تر راتگ د کار د خلکو یو لیست له ځان سره درلود،
لس دقیقې وروسته له ملي تلویزون څخه د یادو دوو تنو د ټاکنو په
اړه خبر خپور شو، دا چې هغه دوه تنه د اولس په زړونو کې له ښه
محبوبیت څخه برخمن وو؛ دا هم د ملت د خوښۍ لپاره یو غورځوب و،
دا ډول ټاکنې ملت د ځان په خیر گڼلې.

ما او ولسمشر د ارگ په انگرې کې قدم وهلو ته ووتلو، لږ وروسته د
قطار ونو تر سیوري لاندې کېناستو، د ولسمشر تر مخ گرد ښینې مېز

او د مېز پر سر د چایو ډکه پیاله پروته وه. ولسمشر څه نه ویل، فقط د لاسونو گوتې یې د یو او بل لاس په گوتو کې ټینګولې او وره ټکاه یې خته. دغه وخت شیرخان هم راغی او د کېناستو لپاره یې د راپور ورکولو اجازه وغوښته، ولسمشر له څه ویلو پرته، د "هو" په بڼه سر وخوځاوه.

شیرخان د خپل ورځني راپور لوست پیل کړ:

نن ورځ په ټول هېواد کې د وزیرانو شورا تر مجلس وروسته خلکو ستاسو پر یادو ټاکنو خوښي وښووله. دوی هیله لري چې ولسمشر دې تر اخیږه هم زورواکو ته نه تسلیمېږي. فساد او مفسیدین دې له منځه یوسي، اوبه دې را وگرځوي، قانون دې پر ټولو یو ډول عملي کړي، خلکو ته دې د کار زمینه برابره کړي، د قومونو ترمنځ دې یووالی راولي. همدارنگه د نن لپاره په سیاسي لحاظ په ټول هېواد کې یوازې ستاسو اړوند مثبت نظرونه تبادله کیدل او پورته غوښتنې مطرح کېدې، ټول ملت خوشحاله ښکاري. د نن ورځې راپور همدومره و. ولسمشر خوشحاله شو، شیرخان ته یې افرین ووايو او رخصت یې کړ. شیرخان مننه وکړه او ولاړی. د لمر ژړېخونې وړانګې د ارگ له لورې دیوالونو ورو ورو په ښکتهېدو وې، ولسمشر مخامخ راوکتل او وې

ويل: نن زه او ته يوازې دباندي په چکر وځو، دلته مې زړه ډېر تنگ شوی، زه بايد کله ناکله د عادي خلکو په څير وگرځېږم، خلک ووينم، بنار وگورم او د ولس حالت په خپلو سترگو وگورم او له روغ حالته خوند واخلم. زما له دباندي وتلو بايد له تا پرته هېڅوک هم خبر نه سي. رښتيا مانبام ته دواړه نوي وزيران راوغواړه چې پر اړينو مسايلو ورسره بحث لرم. ما هم له څه ويلو پرته نويو ټاکل شويو مسوولينو ته زنگړنه ووهل او د راتگ بلنه مې ورکړه.

ولسمشر د چايو پياله کېښوده او نظر يې ټول زما خوا ته کړ، وروسته يې بيا په خبرو پيل وکړ: گوره ته زما د ټولو شخصي، سياسي او حکومتي مسايلو شريک يې، زه پر تا باور لرم او غواړم دا موضوع چې تر اوسه ما له ټولو پټه ساتلې يوازې تاته يې ووايم. ذهن ته مې هغه د ښځينه غږ مسله راغله چې په سهارني مجلس کې يې زنگ کړی و...

زه يوه مېرمن او دوه اولادونه لرم، همدا واده مې راته پلار په ماشومتوب کې په خپله خوښه کړی، زه ترې خبر هم نه وم، خو وروسته زما کارونه زيات شو، هېڅ وخت هم د ښه ژوند په خوند پوه

نه شوم. ټوله ورځ به مې کار کاوه، د ملت په غم کې ورک وم، هغه
غم په ما خولې لگولې. کلونه وړاندې زه پر يوې نجلی ميين شوم،
موږ په خپل منځ کې ښه صميمي اړيکې لرو، يو بل ته درناوی او
باور زموږ د ملگرتيا ستنې دي. زه پوهېږم چې ته به پوښتنه کوې چې
زه او مينه؟ خو درته واييم چې مينه که په خپل ځان کې هر څومره
غمونه لري؛ ولې د دوو ميينانو بهرني غمونه په يوه گړۍ له منځه
وړي. انسان اړ دی چې داسې يو څوک ولري چې ناز ورباندې وکړي،
راز ورسره شريک کړي، سر يې پر ځنگون کېږدې او کيسې ورسره
وکړي. زه هم يو له هغو انسانانو يم چې زه بل واده کولو ته هم نه يم
اماده، ځکه زما ډېر عمر تير دی، همدا مينه به ما ځوان ساتي خو واده
انسان ډېر ژر د زړښت تر پورېو رسوي، زه بايد د خپل ملت د دردونو
د دوا کېدو په خاطر په مينه ځان ځوان وساتم، څو د ملت دردونو ته
درمل پيدا کړم. څومره چې زما هېواد ځوانېږي زه هم ورسره ځوانېږم.
مخکې ارگ ته تر راتگ به ورسره کله کله په چکر وتلم خو دلته تر
راتگ وروسته مو هېڅ نه دي سره ليدلي. مصروفيتونه زيات سوي،
ستونزې ورځ تر بلې زېږي، حل کېدو ته يې بايد وخت ورکړو، ټولې
چارې شايد ژر و نه شي. باور وکړه ستا سره ځان ډاډمن احساسوم، نو

خبره داده چې نن به ته زمور استادې وکړې او چکر به راسره ووهې. د ماښام لمنځونه مو وکړل، څه وخت نور هم تیر شو، تیارو خپله لمن و غورپوله، طبیعت له رڼا مخ واړوی او تیارې د ټولو نندارو مخه ونيوله.

فکر مې وکړ چې لا هم په هېواد کې د عدالت، حاکمیت او امنیت څرک نه لیدل کېږي؛ لازمه یې نه گڼم چې ولسمشر دومره ژر په یو عشقې سفر وباسم. دا به لوی مسوولیت وي چې هېواد مو وروسته تر دومره کلونو؛ کورنۍ جگړو، وژنو، ناامنیو او کودتاوو، یو د ملت په نبض پوه بابا پیدا کړی، دا به له ټول ملت سره لوی خیانت وي چې کوم یې.

ټول زړه مې سره را یو کړ، ولسمشر ته مې وویل:

رییس صیب محترم، په اوس وخت کې دا راته مناسبه نه ښکاري چې موږ په یو گډوډ حالت کې دباندي ووځو، یا د سپک پر سر یو څوک موټر ته را پورته کړو، ولې یوازې وتلای شو؟ چې زه او ته د یو بل څارونکي موټر سره ووځو؛ د ښاریانو ژوند، غربت، امنیت، د تیر شویو حکومتونه خدمت، د خپل ملت لپاره او له خلکو سره د نظامیانو رویه

وگورو ماخوستن به بیرته راشو. یو څه وخت وروسته چې حالات عادي شي، بیا به په دې هېواد کې وگرځېږو، منظرې به وکړو او له ژونده به لا خوند واخلو.

کور یې ودان زما خبره یې پر ځمکه و نه غورځوله او باید همداسې یې کړي وای، وې منله او یو بل موټر چې د ولسمشر ځانگړي ساتونکي وو، راپسې شول. د ارگ له فرعي دروازې راوتو.

ما موټر چلوی ولسمشر شاته ناست و، د ساتونکو موټر له موږ څخه یو څه فاصله درلوده، چې دا مو د پلان یوه برخه وه. د **ملک اصغر** څلور لارې ته را ورسېدو، میده میده باران هم شروع شو، د کابل باران دی اوږی او ژمی نه لري، بس چې د اسمان زړه را ډک شي پر دې ملت یې اوبنکې را و بهېږي. ځینو چتری پر سر نیولې وې او ځیني یې دغسې لامده پر لار روان وو، د استقلال لېسې تر مخ را تیر شو، ولسمشر تر تورو هېندارو د خلکو د ژوند ننداره کوله.

ځینو خویندو چې لایې هم په ماښامي کې د سړک پر سر د خرڅلاو توکي ایبني و، لاس تر زني ورته ناستې وې. د موټر د څراغونو تیزی رڼا به یې وجود ټول طبیعت ته وربنکاره کړ، خو هغې به د اوږده

کمپس لمن پر ځنگنو ور کښوله؛ خو له وږو سترگو ځان وساتي. د يو او نيم موټر تيز تگ به د سپک د سر اوبه د دې بېوزلو مخونو ته ور وشيندلې. ولسمشر د درېدو وويل، ما هم موټر يوه بغل ته ودراره.

ولسمشر له موټره نښکته شو، زه هم ورغلم ولسمشر د يوې خور څنگ ته پر دوو پښو کېناستی ورته وې ويل: لورې څه خدمت دې وکړم؟ زه د هېواد ولسمشر يم، هر ارمان چې لرې، راته ووايه!

ورې نجلۍ له زنگنو سر راپورته کړې، اوبه يې تر پلو را وڅڅيدې، سترگو يې د حيا له زيری ورکاوه، په خواړه خوله يې وويل: ته رښتيا ولسمشر يې؟

- هو، ولې شک وينې؟

- که ته ولسمشر يې، نو زموږ ولې داسې حال دی؟ ته خو سم بوتونه، کالي او بنايسته موټر لرې؛ ملت دې پر کوم حال دی؟ ته خو به نن يوازې زما غوښتنه را پوره کړې، دا چې د ټول کابل او هېواد سپکونه يې پر سر اخیستي، د هغو خویندو غوښتنې به څوک ور پر ځای کړي؟ د يوه نفر په سر ټول ملت له ستونزو نه خلاصېږي؛ ته که يوازې له ما سره هر ډول مرسته کوې، نو داسې مرسته زه نه غواړم. ته د ټول هېواد

د هغو خویندو مرسته وکړه چې اوس مهال د سړکونو پر سر سودا
خرخوي، د هغو بنځو غم وخوره چې د نانوايي تر مخ د يوې ډوډۍ
لپاره شپه روڼوي، د هغو ميندو غم وخوره چې د وږي زوی له چپغو
شپه په وېښه تيروي، د هغو ميندو د زړونو قرار ته په هېواد کې د کار
زمينه برابره کړه چې د زوی په مسافرت پسې زړه خوري، د هغه عزت
غم يې وخوره چې له جهالت څخه مو خویندې په نارينه ډاکترانو
ځانونه گوري، ددې ټولو غم وخوره! د زده کړو او کار کولو زمينه راته
پیدا کړه، خبرې يې بس کړې.

له ولسمشره يې مخ واړاوه، پر سرو غومبرو يې اوښکې ورغږېدې،
تابه ويل چې پر حال يې پرېښتې هم ژاړي.

ولسمشر چې دا حالت وليدی، ډېر يې زړه راډک شو، يو څو پيسې يې
بيا هم د نجلی تر توکيو لاندې کړې او را ولاړ سو. موټر ته په ډېرې
تيزۍ وختی، زه هم سم دستي موټر ته ورغلم. ولسمشر هم لکه تر
سترگو چې يې اوښکې راغلې وي، د نجلی لوري ته يې کتل ما موټر
ته حرکت ورکړ.

ولسمشر له ځان سره وويل:

بې تعليمه ټولنه له حيواناتو تر ډك ځنگله لس ځله خطرناکه ده، ځکه په ځنگله کې به ووژل سې او يا به بل ووژنې، خو دلته به نه وژل وي او نه روغ ژوند، تر وژلو مخکې د عزت جنازه اخيستل کېږي، حيثيت يې له منځه ځي وروسته انسان يو تش کالبوت ته ورته وي د وخت په تيرېدو يې له دنمنه په ډېره سختۍ سره په خپله وژل کېږي، دا تر ټولو بد تدريجي مرگ دی، چې زما ټول ملت ورسره مخ دی.

اوږده ساه يې واخېسته يوازې د موټر د برپاک رغونه اورېدل کيدل چې د باران اوبه به يې د موټر د مخ له هېندارې يوې او بلې خواته تيله کولې، هېنداره به يې هم داسې پاکوله لکه د توبه کوونکي انسان عمل نامه چې الله (ج) ورته پاکه کړي.

د پښتونستان څلورلارې ته را ورسېدو، دلته د سړک پر سر باران ته د ډېرو سر چوک کاريگرو حالت د ليدلو نه و، د باران له اوبو د سړک يو او بل بغل ته پټ و، همدلته يې د شپې تيرولو لپاره يوازې يو پناه ځای جوړ کړی وو؛ خو بيا هم د کار په هيله و چې گوندي يو څوک به يې کار کولو ته ورسره بوځي. په هېواد کې د کار کولو زمينه له صفر سره ضرب وه، ځينې هېوادوال به ايران ته په قاچاكي لارو مړه شول، ځينې ورک او ځينې به اوبو يووړل. ترکيه او اروپا خو ايسته پرېږده، د

پاکستان له مهاجرته خو د انسان زړه چوي، خو په هېوادوالو د دغو ټولو نانسانې کړنو او زحمتونو په ځان راوستو لامل بیکاري وه.

ولسمشر هر څه په خپلو سترگو ولیدل، هغه یې نور له نږدې د حالاتو د پوښتنې توان نه درلود. خو زه ډاډه وم چې پر حل به یې حتماً فکر کوي، همداسې د لویې څارنوالۍ پر سپک ورس شوو، د څارنوالۍ شاوخوا ډبرین دیوالونه و چې لویې عمومي لارې یې پرې بندې کړې وې، د څارنوالۍ شاوخوا بڼه ډېر هوټلونه جوړ شوي وو، کاروبار یې چالانده و، ځکه په څارنوالي کې یې د کارونو ژر خلاصېدل د خوب لیده و. د ډبرینو دیوالو او لار بندیز په لیدو ولسمشر له ځان سره وویل:

تر څو چې د خپلو خلکو ترمنځ عدالت حاکم نه کړې، نو د همدې خلکو له ویرې به خود په ډبرینو دیوالونو کې ځان ساتو.

لار مو بدله کړه تر څو له دې غمگینو حالاتو لږ په آرام شو؛ خو مور خبر نه و چې لار که هر څو بدله کړو د ملت حالات نه ورسره بدلېږي. نابرابري، ظلم، وهشت، غلا او بربریت په انسان سم غاښونه لگوي.

لار مو بدله کړه د کوټه سنگي په لور مو د موټر ټیرونه تاو سوو، د
بنار یوه برخه ځلیده او پر یوه برخه یې توره تاریکه وه، د برېښنا
نابرابري مو نه وه لیدلې خدای دا هم راباندې ولیده. ورو ورو روان
وو، چې مخ ته مو د تلاشي یو مرکز را ورسېدی، تر موږ مخکې دوه
نور موټران ورته ودرېدل ورسپې موږ وو، خو لوړ هارنونه، شنه او
زرغونه گروپان مو هم و نه لگول، نه مو موټر پر "یو طرفه" ورسره تیر
کړ، غوغا مو هم جوړه نه کړه، چې ها وروړه موږ چارواکي یوو لار
خلاصه کړه، تلاشي نه درکوو. هېندارې مو تورې دي، ته دلته چا
درولی یې، ستا د هغه مشر لا څه او څه، دا هېڅ مو و نه ویل د عادي
خلکو په خیر چلند مو وکړ؛ همداسې مو باید کړي وای.

ولسمشر سیگار ولگوی، ویې ویل: دغه سیگار یوازې د خپلې مینې
تر څنگ او یاد غم په وخت کې لگوم، خو خپل فکر پرې ارام کړم،
دود یې له سگریټ نه کش کړ، نور یې د خپلې مینې په اړه هېڅ ونه
ویل خو پوهېدم چې ډېره یې یادېږي.

لومړی موټر تر تلاشي تیر شو چې لږ وړ نږدې شوو، یو بېر سری ځوان
په شخصي کالو کې چې مخابره یې په لاس او سگریټ یې په خوله و،
موټرونو تلاشي کول. په لیدو یې ما هم ویره احساس کړه، لږ نور هم

ځير شوم، توپک يې لري له غرفې سره ايښی و، ته او خدای پوليس نو اوس د کومو اصولو له مخې داسې کوي.

تر موږ چې يو موټر مخکې وو، د موټر په هېنداره يې سر ور دننه کړ،
ښه وخت يې و ايستی، شاته لس گونو قطار موټرونو ودرېدل، د
امبولانس اوازونه له لرې راتلل. له موټره يې يو تن په ښه کړی و،
هغه يې را ښکته کړ، تر تلاشي وروسته يې د هغه له جېب څخه
ترلاسه شوي چرس ورسره نيم کړل. يو بل تن ته يې گوته و نيوه داسې
د کليوال خيال يې ورباندې راغی، خو پيسې يې ځنې واخيستې. موږ
وروسته پوه شو چې دا پيسې يې د جېب خرڅ په بهانه ترې يووړې.
دا حالت ولسمشر په خپله وليد او له ځان سره يې وويل:

په کوم هېواد کې چې د ښوونکو او ساتوونکو مزدوري تر ټولو کمه

وي، په هغه هېواد کې به ضرور جهالت، غلا او فساد قانوني بڼه

خپلوي.

موټر ته يې رخصت ورکړ چې کله موږ را ورسېدو بې له دې چې و مو
پېژني يا پوښتنه را څخه وکړي، نه يې لاس را کړ او نه يې د درېدو
وويل.

ولسمشر یو ځل بیا وویل:

چېرته چې زور تر قانون لوړ وي، تورې هېنداري د زورواکي نښه وي، په هغه هېواد کې قانون یوازې د غریبانو لپاره دی.

موږ هم ترې راتیر شو، خو ولسمشر همدا ځای په نښه کړ، خو ورسره د اصولو له مخې حساب وکړي. کوټه سنگي ته په را رسېدو سره مو یوازې د غلو ډلې او د نشه یانو کېمپونه ولیدل، ماښام ناوخته و، هر چا په بیره له دې ځایه ځان ایستی، ځکه د شپې له خوا دا ځای د حکومت پر ځای نشه یانو او غلو ساتی. د دوی به نو څه ساتنه وي تاسو پوهېږئ، موږ هم ډېر زر ماړه شو، ولسمشر امر وکړ چې نور باید د ارگ په لوري ولاړ شو، ما هم نور د لارو او کوڅو له بد حالته مخ وگرځوی؛ یوازې مې خپلې لارې ته فکر وکړ، ماخوستن ناوخته راوړسېدو، لمنځونه مو وکړل. نور هر یو پر خپله مخه ولاړی، زه او ولسمشر او څو تنه نور پاته شوو، ډوډی مو راوغوښته، تر ډوډوی خوړولو وروسته هغه دوه تنه نوي مسوولین هم راوړسېدل او تر څنگ مو کېناستل. ولسمشر په فکرونو کې ډوب و. مخکې تر دې چې له نویو مسوولینو سره خبرې وکړي د کابل د امنیت قومندان یې راته وویل، زنگ مې ورته ووهی، ولسمشر ته مې موبایل ورکړ. د

هغه ځای د پولیسو ادرس یې ورکړ او د ټولو د منفکي یې ورته وویل؛
خو د نورو لپاره درس شي.

د ارگ له پانې یې په خپله لیکنه وکړه او هلته یې ولیکل:

زه نن د کابل په ښار کې وگرځېدم، هغه څه چې ما ولیدل ما باید په
خپل هېواد کې نه وای لیدلي. له راتلونکي اول تاریخ څخه به د ټولو
ښځینه ښوونکو معاشات دوه برابره لوړ شي، ټولو لوستو ښځو ته د
پوهنې په برخه کې د کار کولو زمینه برابرېږي، هغه خویندي چې د
سړکونو پر سرونو توکي پلوري یا هم خیرات ټولوي، ټولو ته به په
نږدې ورځو کې په کارخانو کې د کار زمینه برابرې شي او وروسته تر
دې اجازه نه ورکوم چې په ټول هېواد کې ښځې پر سړکونو توکي و
پلوري یا هم د خیرات لپاره پر سړکونو وگرځېږي.

په ټول هېواد کې د برېښنا د فعالولو په موخه نن د اوبو او برېښنا له
نوي وزیر سره خبرې کوم، د برېښنا ستونزه حل شي، په ټولو ولایتونو
کې به د برېښنا له سمېدو وروسته لویې لویې کارخانې په کار پیل
وکړي، چې د ښځینه وو ترڅنګ به بې روزگاره نارینه وو ته هم د کار
زمینه برابره شي. هېوادوال به له غلو په امن شي، غله به په خپله پر

کاروبار شي، د کار او ټولنيزو چارو وزارت ته مې دنده و سپارله چې دا چارې ترتيب کړي. د پوست ځای يې کليک کړ ټليفون يې کېښود.

تر پوست کولو وروسته يې ماته وويل: د روغتيا وزير ته عاجل زنگ ووهه، ما هم چې زنگ وړ ووهی، موبایل مې ولسمشر ته ونيوی. ولسمشر تر تشریفاتې خبرو وروسته، په همغه شېبه ورته وويل:

سر له سبا د نشه يانو د نيولو په وړاندې په ټول هېواد کې کمپاين پيل کړه، زه سر له سبا په هېواد کې هېڅ نشه يي نه غواړم. خو د ښار ښکلا، د امنيت تضمين او د خلکو د مالونو ساتنه اطمیناني شي. د دوی د تداوي لپاره ځانگړي ځايونه جوړ کړه او د با تجربه ډاکټرانو په واسطه يې تداوي وکړه. ټليفون يې کاټ کړ او تر څنگ يې په گړدي مېز کېښود.

ناست وزير او د امنيت عمومي رييس پوه شو چې موږ له څومره يو جدي ولسمشر سره مخ يوو. په همدې وخت کې د ارگ د پانې ليکنه رسنيو نشر کړه، غوغا جوړه شوه، دا خبرونه خپاره شو چې ولسمشر ښار ته په عادي توگه را وتلی د ښار حالت يې ليدلی، له ډير

مسوولينو سره ويره پيدا شوه چې هسې نه مور يې ليدلي يوو. له
خدايه ويره نه وه، د خدای له بنده گانو ويرېدل. ټول هېواد داسې سره
وښورېدی، سياسونو، د ولسي جرگې استازيو يو او نيم زنگونه وو هل
ځان يې ډير شاكره شاكره كوی ويل يې دا حالت د وتلو نه دی، تاسو
بايد ولسمشر قانع كړی وای.

زه پوهيدم چې دا حالت دوی جوړ كړی، يو نيم يې د سفارتونو
تنخواوې اخلي، نور يې د ملت د وينو څښونكي دي، څو چې دوی وي
دا هېواد به د خپلو غوښتنو قرباني كوي.

ولسمشر ټوله ورځ ډېره سترې تيره كړې وه، بيا يې هم اه تر خولې را
ونه وتی، د چايو پياله يې ور پورته كړ، غوړپ يې ترې وکړ، ناست
مسوولين يې پر غوږ وهل وې ويل:

هر څوك چې له خپل هېواد او خپل ملت سره خيانت وكړي، تابعيت به
ترې واخيستل شي او د يو فقير په څير به له هېواده و شړل شي.

وروسته يې د اوبو او انرژي نوي وزير ته مخ ور واړوی، د نوي
مسووليت مبارکي يې ورته ورکړه، بيا يې ورته وويل: ته شايد پوه
شوی يې چې ولې ماته د ډېرو خلکو له منځ څخه د دې بې وزله ملت د

خدمت لپاره وټاکلې؟! زه پر هغه نور بحث نه کوم، خو زه ستا پر مسلکي روزنه او وړتيا باور لرم. ته پوهېږې چې د اوبو په کنټرول او د برېښنا په توليد سره همدا ملت څومره پر پښو درېږي؟ د برېښنا د انرژي توليد، د کرهڼې پراختيا، له سېلابونو څخه د ځمکې د تخريب مخنيوی، د اوبو ذخيره کول، د ماهيانو د فارمونو جوړول، د باغونو او د ځنگلونو د پراختيا په برخه کې په لويه پيمانه گټه لاسته راوړلای شو. موږ په ټول هېواد کې (۱۳۰) لوی او واړه بندونه لرو چې په تدريجي ډول بايد ټول جوړ شي.

زه غواړم چې تاسو د هېواد ټول لوی او واړه سيندونه را وټړئ، د هغوی اوبه چې هر هېواد ته ځي؛ د نړيوال اصل له مخې ورته اوبه ورکړئ او قيمت يې ځنې واخلي! تر نړيوال اصل زيات يو څاڅکی اوبه هم مه ورکوی، ما د هغو هېوادونو له مشرانو سره خبرې کړې دي چې زموږ اوبه ورته لار نه لري؛ هغوی زموږ سره د بندونو په جوړولو کې پوره مالي همکاري کوي. د اوبو د چارو د تنظيم ادارې ته مسووليت وسپاره چې د ټولو لويو سيندونو؛ هغه که د کابل سيند وي، د هلمند، د هريرو، د امو سيند او که د کنړ سيند وي د جوړولو او رغولو په چارو يې لاس پورې کړي، زراعتي ځمکې به مو خړوبه شي،

چې په دې سره به مو د پاکستان له ورستو غنمو او هند ته له لاس نیولو ملت بې غمه شي. موږ به د غنمو صادرات نورو هېوادونو ته پیل کړو، د چرسو او تارياکو د کښت ځای به غنم او نور اړین زراعتي کښتونه و نیسي. د برېښنا په جوړولو سره به مو په ټول هېواد کې کارخانې یو ځل بیا په فعالیت پیل وکړي. بهرنیان به دلته پانگونه وکړي چې زیات شمېر هېوادوالو ته به د کار زمینه برابره شي.

د لویو او کوچنیو بندونو د تړلو چارې پیل کړئ، په هلمند کې د کجکي بند، په فراه کې د بخش اباد، په پکتیا کې د مچلغو، په غزني کې د سلطان، په زابل کې د تورې، د زابل په خاک افغان کې د خرنې، په پکتیکا کې د پلتو، په کابل کې د شاه عروس، په هرات کې د پاشدان او ارزگان کې د سراب بندونه و تړئ. په دوی کې یې د ځینو زیاتې چارې ترسره شوې؛ نورې چارې یې تاسو ترسره کړئ.

زه د دې ټولو لپاره اړتیا نه لرم چې د دویم ځل لپاره له تاسو پوښتنه وکړم؛ زه دا هر څه د ملت له رضایت څخه ارزوم او په هره اوونۍ کې ستاسو د کار د پرمختګ راپور غواړم.

خبرې یې بس کړې، وزیر هر څه ورسره یادانیت کړل.

د گردې مېز پر سر پروت ټيلفون ته زنگ راغی، ولسمشر چې شمېرې ته وکتل موسکې شو او دباندي ووت. لس دقيقې وروسته بيرته خپل ځای ته راغلی او پر څيره يې د خونې نښې له ورايه معلومېدې.

شپه پر پخېدو وه، په ونو کې ناستو مرغیو چنوهاری جوړ کړی و، دباندي سپين تيز گروپان لگېدل، تا به فکر کوی چې ورځ ده، ما هم زيات وخت له کورنۍ سره اړیکه نه وه نیولې، ډېر مصروفیت هر څه را نه هیر کړي و. که څه هم په دې ښه پوهېدم چې ټول ژوند کار نه دی او ټول کار بیا ژوند نه دی؛ خو دلته مسله د هېواد وه. کلونه وروسته تور باز زما پر بازو کېنستلی و، زه يې وټاکلم چې باید د خپل هېواد د ملت خدمت وکړم.

ولسمشر د چایو پیاله ور پورته کړه، یو غوړپ يې ترې وکړ، د ملي امنیت رییس ته يې تر کتلو وروسته وویل:

زه پر تیرو خبرې نه کوم، څومره ناامني چې پر همدې خاوره تیره شوې له هر دېوال، حیوان، انسان او بې روحه شي څخه يې ښه درک لگېږي، همدلته چې څومره بهرنۍ لاسوهنې دي ورسره سم په کور دننه سیاسونو، گوندونو او چارواکو فرمایشونه هم گډون لري، بهرني

سفارتونه او د دوی له هېوادونو راتلونکي بې پوښتنې او پاسپورته
سياحتي او نور سيلانيان مو هم له ياده و نه وځي. دا خو خیر تر ډېره
دوی د خپلو موخو د تطبيق او فشار د د الې په ډول هم نامني
جوړوي. ستا مسوولیت ته تر ما شاید ښه و پېژنې، خو زه دومره درته
وايم چې د هېواد د ملي امنیت تامین د ښو استخباراتو په پایله کې
ترسره کېږي. همدا ښه استخبارات بیا کولای شي په جوړېدونکي
ځای کې د نامني جوړېدو سرچینه هم له منځه یوسي. زه د هېواد ټوله
جغرافیه له هر ډول نامني، چریکي بریدونو او بهرنیو مداخلو څخه
پاک غواړم، په ټولو ادارو کې د مالي او اداري فساد په وړاندې
ستاسو جدیدیت او ټینگار غواړم. په گاونډیو هېوادونو کې ستا د
څارگرو ډلو فعاله فعالیت او شتون غواړم، د هرې بدې پېښې مخه و
نیسئ، که بیا هم یوه پېښه رامنځ ته شي نو یې دستي سرچینه
پیدا کړئ. وروسته تر دې که دا یو شخص وي، یو گوند وي، یو
سازمان وي، یو سفارت او یا که یو هېواد وي؛ په هغه ځای کې ورته
عمل ستاسو دا باید په څلورویشت ساعتونو کې ترسره شي. خو دښمن
په دې پوه شي چې د کوم ملت له حکومت سره مې را خيستې ده. د

ټولو استخباراتي کسانو لپاره دي لوړ معاشات تعين کړه، تر څو د
دبښمن د زياتو پيسو تر اثر لاندې را نه شي.

زه د هېواد د ټولو لويو او کوچينو بندونو امنيت غواړم، هلته به ضرور
د زيانمن هېواد له لوري يو منفي عمل کېږي؛ که يې د بندونو په
وړاندې هر ډول عمل يا ناامني جوړه کړه، ورته حالت يې په هېواد کې
د خپلو استخباراتو په وسيله ور جوړ کړي، څو دوی د ځان په غم اخته
شي او نور يې موږ هير شوو.

په هېواد کې تر ټولو زيات د د ولسي جرگې او مشرانو جرگې د
استازيو، سياسي گوندونو او ملي سوداگرو پر شاوخوا پام و ساتي؛
دوی تر ډېره د خپلو گټو د ساتلو او يا نورو موخو د لاسته راوړلو لپاره
اوبه خړوي او ماهيان پکې نيسي. د سفارتونو د امنيت ترڅنگ د دوی
هر فعاليت و څاري، ځکه دوی د خپلو سيالو هيوادونو سره د سيالي
ډېره برخه همدلته عملي کوي. زه به هلته بې له لوړ پوړو دولتي
چارواکو د نورو ټولو ورتلونکو اشخاصو پر ورتگ بنديز ولگوم؛ ځکه
جاهل اشخاص تر خپل هېواد خپل جېب ته ډېر وفاداره وي.

د هرې لويې پروژې او هر بهرني پانگوال عزت، حيثيت او امنيت خوندي كړئ چې دوى به زړه نه شي او دلته زياته پانگونه وكړي. پر پوله (سرحد) خپل د څار ډلو ته امر وكړئ چې هر بهي پاسپورته او بهي ويزې خلك دې ټينگ كړي؛ څو چې بهي خپلې موخې پرې ويلې نه وي، ژوندي بهي مه پرېږدئ.

دا هېواد څه بهي مالکه غوا نه ده چې هر څوک بهي رالوشې او د

ناروغۍ پر وخت بهي د تداوي پر ځاى چاره پر غاړه ورکېږدي.

په يوه جمله کې درته وایم چې د هېواد د هرې برخې دښمن په نښه كړئ او داسې درس ورکړئ چې بيا بهي بل څوک د ترسره کولو جرئت ونه كړي، زما ټوله همکاري ستاسو سره ده.

د ملي امنيت لوى رييس چې په وينه بهي د هېواد مينه گډه وه، ډېر احساساتي بنکارېدى، د ټولو اوامرو پر اساس بهي ولسمشر ته د عملي کېدو پوره ډاډ ورکړ.

ناسته پر همدې ځاى پاى ته ورسېده او نوي مسوولين له وړاندیزونو او نويو خبرو سره د خپل کار لور ته رخصت کړل شول او د ناستې ځينې ټکي د ارگ له پانيې خپاره شوو.

له دې ټکو سره سم د رسنيو پر سرټکو يو ځل بيا گرم بحثونه روان شو، ځينو يې ولسمشر ته د احساساتي او ځينو يې د يو جدي ولسمشر خطاب کاوه، ځينو شنونکو دا ډول قاطع امرونه د هېواد د دښمنانو په زړونو کې د ويرې پيدا کولو لپاره يو ښه گام وگڼي او خپل ځانونه يې له ولسمشر سره يو ځای و بلل.

بهرنيو رسنيو او د هغه هېوادونو له لوري چې زموږ پاکې اوبه به د دوی په ناپاکو هېوادونو کې بهيدې رغونه پورته کړل. دوی زموږ په هېواد کې هم ځيني سياسون او چارواکي لا تر گنډه نيولي وو، د هغوی په مايکونو کې يې رغونه وکړل، دا ډول پريکړې د اوبو کنټرول او جديديت به موږ په يو ناسم برخليک اخته کړي. موږ دومره پيسې هم نه لرو چې بندونه پرې وتړو. په اصل کې دوی هم پوهېدل چې دا به مو يو ښه برخليک ته ټيبل وهي خو بس مايک د دوی ناچارو و، او رغونه د نورو و.

هغه ځوانان چې ما ورسره په لومړۍ ورځ په ارگ کې ليدلي و او پر بېلابېلو بستونو وگومارل شو؛ ټولو پر يوه وخت ولسمشر ته د راتگ غوښتنه وکړه ما هم دوی تر ولسمشره را ورسول. دوی ټول ډېر ژمن، تکړه او مخلص ځوانان وو، هر يوه خپل راپور او ورسره يې حل هم

وړاندې كړې. ولسمشر ټول په غور وا وړېدل، داسې نه وو چې نه
ولسمشر د اورېدلو حوصله لرله او نه ځوانانو د درواغو راپورونه
راوړل چې يوازې خپل معاش واخلي او ځان ولسمشر ته نږدې او ژمن
وښيي.

دوى ټولو ته يوازې او يوازې د راوړل شويو ستونزو د حل په برخه
كې پوره صلاحيت وركړل شو، نه داسې چې د ټول هېواد د برخليک
موجونه يې په لاس وركړل. له دوى څخه يې و غوښتل چې د دې
موضوعاتو تر حل مخكې بيا زما سره مه ويني، ټولو ته يې رخصت
وركړ. زه او ولسمشر پاته شو، دا چې هغه ډېر ستړى و د ارام لپاره د
شاهي ماڼۍ په لور ولاړى، زه همدلته پاته شوم.

شپې او ورځې تيرېدې، حالت د سمېدو پر لور روان و، موږ هم تر ډېره
پر ټولو خواوو نظر ساتلى و، پوهيدو چې د دې ناوې د واده خوشحالى
ډېر نه شي زغملای، يوه ورځ ولسمشر راته امر وكړ چې غواړم لږ
ذهني ارامي او سکون ترلاسه كړم؛ اړ يم چې له خپلې مينې سره ووينم
ته بايد هغه را ورسوي. ما هم زنگ ورته ووهى، د مازيگر وخت و، د
ولسمشر مينه مې را ورسوله. رسميات هم نه وه، د پغمان لوري ته
ولاړو، ولسمشر او مينه يې د موټر په شاتني سيټ كې ناست وو، لمر

له طبيعته رخصت شوی و او ځای يې تيارې نيولی و. اسمان خانه له
وريځې ډکه وه، زمور له تگ سره د باران څاڅکي يو، يو پر ځمکه
لگېدی. ما بنام و، ټولو بناريانو سترې ورځ کورونو ته رسوله او د
بنار له گڼې گونې يې ځان ايستی. په دې نرمة باراني هوا کې مور هم
په ډېر توييت پغمان ته را ورسېدو. زمور سره ډېر موټرونه وو، خو
داسې هم نه برېښيده چې ولسمشر دې راسره وي. ټول موټرونه مو تر
اصلي ځای يو کيلومتر مخکې ودرول، زه، ولسمشر او مينه يې پغمان
قصر ته ننوتو چيرې چې به د وخت پاچاهانو ناستې او مجلسونه پکې
کول.

دا چې د راتگ پلان مو همدلته و، د ښکليو ودانيو شاوخوا ديوالونه د
څراغونو رڼا ته ښکلي ښکارېدل. زه ترې را ووتم دوی ته ډېر نږدې
و درېدم. کله کله به مې د دوی خبرې هم سمې اورېدلې، شپه پر سر د
اقتدار را روانه وه، روښنايي يې تر سبا په خوب ويده کړه، شنې ونې،
اوبه، ډبرې او کږې وږې لارې د څراغونو رڼا ته لکه مور چې په تياره
کې خپل ماشوم خلاص کړی وي او په اله لولو يې ويده کوي. زه اوبو
ته ورغلم، کله کله به مې يوه وړه ډبره د اوبو منځ ته ور غورځاره کړه،
د اوبو څپې به يو په بل پسې شوې، د باران اورښت نور هم ډېر شو،

څاڅکو يې په اوبو کې وړې وړې کوبې "حباب" جوړولې. ولسمشر هم له خپلې مينې سره په بانډار لگيا و، نيمه شپه د باران څاڅکي د ونو پر پاڼه لگېدل او وره ټکاه يې خته. د مينې پر لمدو غومبرو يې ورينستان پاشل شوي و. خړې سترگې يې تر تورو بانو گانو لاندې يو بل بغل ته داسې اړولې، ته به وا د ولسمشر ساتونکي رسمي تعليمات ترسره کوي. نړۍ جگه پزه يې پر سپين مخ داسې ښکارېده لکه د قطارو ستورو ترڅنگ د څوارلسم سپوږمۍ، د لرگو اور بل و، لمبې ته يې پر ديوال د ميين او مينې د وجود هر غړی لکه رسم کړي انسانان داسې معلومېدل. د اورښت شور او د لرگيو د سوځېدو له ټکا پرته بل څه نه اورېدل کيدل او د دې عشقي ماحول خوند يې نور هم زيات کړی و. د باران له اورښت سره وره سيلۍ هم پيل شوه، چې دغه خوږه شېبه يې ورو ورو زيانمنوله. دلته دوه ساعته منتظر شو، له موږ سره په نورو موټرونو کې راغلي کسان يو هم زموږ له هدفه نه و خبر، چې څه کوو او له چا سره وينو؛ خو لږ وروسته زه ولسمشر ور وغوښتم، څنگ ته يې ورغلم.

ولسمشر د ياد ځای او منظمي فضا د برابرولو له امله مننه وکړه او يادونه يې وکړه چې نور زموږ بانډار پای ته رسيدلی دی. باران هم

لکه پر عوامو چې په قهر وي داسې په تیزی اورېدی، نه یې بې کوره
کوت او نه په مانیو کې دننه چې لامل به یې هم د کورو والا وي چې
دنگې مانی یې د همدې بې کوره شویو خلکو په پیسو اباد کړې دي.
که یې زه نه وم خوړلی بې سرپناه خلکو ته به خپل حق ور ورسېږي،
اسمان دې د دوی پر حال نور اوښکې نه را تویوي، زه خو لا ژوندی
یم.

د سفر تیاری مو ونيو، لس بجې وې چې موږ حرکت وکړي، ارگ ته تر
رسېدو وروسته مې د ولسمشر مینه تر کوره ورسوله. دا چې زه ډېر
وخت کور ته نه وم تللی، نو مې دا موقع له لاسه ور نه کړه، ناوخته
کور ته راغلم. زموږ کور لا په هماغه زاړه ځای کې و، د کور دننه
حالات به نوڅه درته وایم؛ سم دم د زړو موټرونو تم ځای و. د
غڼو "جولاگی" ډېر ټالونو پکې جوړ کړي وو، داسې هم نه و چې زموږ
په توان نه و، خو چې حقیقت سي د معاش په پیسو یوازې کور
چلېږي؛ ښه موټر، درې منزله کور او نور بهرني سفرونه په معاش نه
کېږي. ضرور به یې ترڅنگ یوه لنگه غوا ولاړه وي، چې ما دا غوا نه
درلوده او نه مې د پاللو وس درلود.

کور ته په نیمه شپه زما راتگ هم جالب و، خو له مور او پلار سره تر لنډ مجلس وروسته مې د خوب خونې ته راغلم، له مېرمنې سره مې مجلس وکړ، زوی مې وختي ویده شوی و. بې له بنکلولو مې نور هېڅ مینه ورسره ونه کړه. ویده شوم، سهار وختي د ارگ په لوري ولاړم. کابو یوه میاشت بله پر تیرېدو وه، هر څه په منظم ډول مخته روان و، خو یو دم داسې څه پېښ شول چې مور یې د پېښېدو فکر هم نه و کړی، زموږ لپاره ډېره جالبه وه ځکه د لومړي ځل لپاره داسې څه پېښېدل.

له دومره بېړنیو اصلاحاتو او پرمختگو سره سم به نو گاونډي هېوادونه چیرې پر ارامه کښستل، د دوی چې په فکر کې هر څه د حیواناتو فکرونه وو، غور یې ورباندې کړی وو. په وروستیو کې یې مور داسې نښې ولیدلې چې د هېواد په ځینو سیمو کې د ځینو ډلو له لوري دا ډول تبلیغات کیدل چې ولسمشر د اوبو د کنټرول وړتیا نه لري او نه هم ورته بودیجه لري، یوازې د خلکو په سترگو کې خاورې ور شیندي، دوی دا هم ویل چې ولسمشر د نورو هېوادونو د مشرانو په اشاره د فشار په ډول ځینې سیاستونه پر مخ وړي چې موخه یې پر چارواکیو نیوکې او د دوی امتیازات کمول و.

يوه ورځ ولسمشر راته وويل چې د ټولو سياسي گوندونو مشران، مرستيالان او رسنۍ را وغواړه، ما هم ټولو ته خبر ورکړې، له دوی څخه يې د ټولو سياسي گوندونو مشران راغلل بې له دوو گوندونو څخه زما په فکر هغوی ته خپلو بادارانو اجازه نه وه ورکړې. غونډه پر پيليدو وه چې ولسمشر ته مې د هغو دوو گوندونو د مشرانو نومونه او د فعاليتونو معلومات ورکړل چې له عدليې وزارت سره ثبت او راجسټر هم نه و. زه پوهېدم چې ولسمشر مخکې تر دې چې نوي موضوعات او وري اول د خپل هېواد د چټلې په اړه پريکړه کوي، همداسې وشول غونډې ته تر دننه کېدو مخکې ولسمشر لومړی هغه وړه د نوټ کتابچه د مېز پر مخ کېښوده، د بېلابېلو رسنيو ژوناليستان راغلي وو، ولسمشر له ټولو د راتگ مننه وکړه او يادونه يې وکړه چې همدا دوه گوندونه، نومونه يې هم ياد کړل، د جواز نه لرلو او د مالي سرچينو د نه روښانتيا له وجې فعاليت څخه بند کړل او د دې گوند ټول غړي او پلويانو ته يې خبر ورکړ چې نور ارام کېنئ، پر خپلو تيرو غلطيو اعتراف وکړئ، نور دا هېواد د نورو غېږ ته مه اچوئ.

وروسته يې له ناستو گډونوالو څخه وغوښتل چې ټول دې د خپل سياسي گوند اړوند اسناد وسپاري؛ خو په دقيق ډول وکتل شي او

ستاسو پر فعالیت له سره غور وشي > همداسې يې وکړل خو د ټولو سلو يا زيات و کم گوندونو څخه يې يوازې درې گونده له عدليې وزارت سره ثبت وو، چې هلته پکې دوی د خپلو فعاليتونو، مالي امکاناتو او طرز العمل څخه يادونه کړې وه. پاتې يې ټول د چارواکيو د لاس نارسمي الې وې. ځينې يې د گاونډيو هېوادونو لاسپوڅي وو چې هر قدم يې د هغوی د گټو لپاره اخيستی. هغه گوندونه چې ثبت نه وو، ټول مسوولين يې جلا اطاق ته رهنمايي شول. ولسمشر همدلته د رسمي گوندونو له استازيو سره پاته شو، پر مخ يې د ناهيلۍ څپې له ورايه بنکاريدې، هغه پوهېده چې مور له دننه خوړل کېږيو، زموږ دښمن زموږ خپل ځان يعنې زموږ خپل خلک دي. د نوټ په کتابچه کې يې وليکل:

هغه وخت د دښمن پېژندل ستونزمن وي چې دښمن ستا جامې درسره

واغوندي، ځکه ته نه پوهېږي چې اول خپل ځان ووهې او که خپل

دښمن. او د دوه مخو خلکو په اړه زه په دې فکر کې يم چې اول يې پر

کوم مخ پر څپېږه ووهم.

کتابچه يې بنده کړه او گډونوالو ته يې مخ ور واړوی.

تاسو پوهېږئ چې مور د هغه زخمي هېواد پر مات ځيگر، زخمي زړه او گوډو پنبو حرکت کوو، چې له کلونو راهيسې يې د بدن غوښې پرې کوو او خپله شپه پرې تيرو. ايا تر ننه مو پوښتنه کړې چې هېواده مور ته خو تا خپله سينه څيرلې او ځای دې راکړی، خپل ځان دې زخمي کړی؛ مگر مور دې ساتلي يوو، مور تل ستا له خاورې، خټې او کانونو څخه خپل نسونه ډک کړي، مور چې بهر ته ځو ستا له نومه استفاده کوو. ستا د نوم برکت دی چې مور ته هر ځای په درنه سترگه کتل کېږي، خو نن ته له ما څه غواړې؟ وايه چې هر څه غواړې نن يې ورځ ده. ته يوازې امر وکه! ايا تر اوسه مو له هېواده دا ډول پوښتنه کړې ده که، يا؟

ټولو سروڼه ټيټ و اچول، ځکه چې هر يو خپل وجدان ته ملامت و. تاسو نن له خپلې مور سره وعده وکړئ چې په رښتنولي به يې هره ستونزه له منځه وړئ، د هغې ستونزې منشا که زه (ولسمشر) يم او که يو عادي کس. تاسو په ډاډه زړه د حکومت پر هرې واقعي ستونزې نيوکه وکړئ، ترڅنگ يې حل ورته وړاندې کړئ، د خلکو رسا غږ و اوسئ، يوازې د خپلو همفکرو وکيلان مه جوړېږئ، ټول ملت په واقعي ستونزه کې ستاسو سره همفکره دی. حکومتي چوکاټ به

ستاسو هر حق او ستاسو هره قانوني غوښتنه ومني، تاسو مسووليت لري چې د هېواد او خاورې د هر دښمن په وړاندې ودرېږئ او له منځه يې يوسئ. زه تاسو ته ډېرې خبرې نه كوم. هدف مې د همدې ناقانوني ډلو او د اهدافو د تطبيق د مصنوعي الو پيدا كول وو. تاسې بايد له همدغه ځايه او د همدې رسنيو له لارې ولس ته ډاډ ورکړئ، دوی پر تاسو باور کړی، نو ايا تاسو يې هم باور ماتوئ؟

ولسمشر له څوکۍ پورته شو او د هغه نورو پرديپالو اطاق ته ورغی، په همدې اطاق کې د ناستو گوندونو مشرانو، د رسنيو تر مخ پر خپلو ټولو تيرو کړنو اعتراف وکړ؛ له ملت څخه يې مخامخ بښنه وغوښته او وعده يې وکړه چې سر له ننه به د ملي مسايلو، ملي ارزښتونو او هېواد د جغرافيايې او خاورې ساتنه په پوره رښتنولي سره کوي.

د همدې خبرو په کولو سره يې په سترگو کې اوښکې را ډنډ شوې، پوهېدو چې د تيرو گناهونو، مخالفتونو، وژنو او هر ډول فسادي چلند په اړه به راڅخه پوښتنه کېږي، خو د دې هر څه باوجود يې د هېوادوالو زړونه وگټل.

غلطي منل، د اصلاح پيل دى؛ مگر غلطي نه منل، د نورو غلطيو پيل دى چې دا يو ريښتنى او بشپړ واقعيت دى.

ولسمشر گړندي گامونه اخيستل، تا به فکر کوى چې پر هېواد يې يوه بده بلا راغلي ده. مور نن د هغو چتليو پاکي ته را ولاړ شوي وو، د کومې چتلي له کبله چې دا خو لسيزې هېواد د مرگ پر بستر پروت و.

ټول هغه مشران چې له ارگه دباندې يې ځانونه د هېواد سالاران، باداران او مالکان گڼل؛ سپيره مخونه پر خيرنه غالى داسې ناست وو، تا به ويل چې په مانيو کې ناست دي. ملامت نه وو، ځکه ولسمشر دوى ته خپله اصلي څېره ور وپېژندله، د ټولو په مخونو کې د بدمرغى، پرديپالى او جاسوسى نښې له ورايه ښکاريدې.

ولسمشر په خبرو پيل وکړ؛ که تاسو د خپلو گناهونو په اړه ولس ته اعتراف وکړئ، نو سزا به مو لږ را کمه شي او که اعتراف و نه کړئ، فکر نه کوم چې تاسو ته دې بيا د اعتراف کولو وخت هم درکړل شي.

ما چې د ولسمشر خبرې واوريدې او د بانفوذ گوندونو د مشرانو روان حالت مې وليدى؛ نو پوه شوم چې ولسمشر يو نيمه ديکتاتور ډيموکرات دى. يو بشپړ ډيموکرات داسې عمل نه کوي، هغه بهرنيو

فشارونو ته هم فکر کوي، خو بشپړ ديکتاتور هم نه دی، ځکه هغوی تر ډېره ظالمان یا بې پروا وي؛ مگر ولسمشر ډېر زړه سوانده، قاطع، آرام او با احساسه رهبر و.

د سیاسي گوندونو مشرانو لکه د نورو حکومتونو وي غوښتل چې یوې روغې ته سره ورسېږي، د خپلو متحدینو د رایو، نفوذ او ملاتړ سودا وکړي، خو د دې هر څه پر وړاندې یې د ولسمشر وړاندېز دوی ته هغه اوله خبره وه؛ نور هیڅ هم نه. هغه له داسې متحدینو او مشرانو څخه نفرت کاو چې د هېواد سره د خیانت په تور یې لاس لږلي وي.

اخیر هم دوی پرېکړه وکړه چې غواړي په خپلو تیرو غلطیو اعتراف وکړي، له ولسه یې بښنه وغوښته او نور تر دې چارو تیر شوو. رسنۍ حاضرې وې، د ژورنالستانو د پوښتونو ځواب ته یې د ټولو په استازیتوب یو مسوول وټاکي چې هغه به له هرې خبرې مخکې د ټولو نومونه یاد کړل او وروسته به یې خپله یوه غلطې یاده کړه او ځواب به یې ورکړ.

ما یې مرکه دلته راوړې ده:

مور په دې اقرار کوو چې تل مو د ملت د بچیانو پر سرونو سوداوي کولې؛ خپل پلویان مو هره شپه په سیاسي مشارکتونو او ډلبازیو کې خرڅول. مور د خپلو خلکو پر سرونو له پردیو استخباراتي کړیو څخه پیسې اخیستې. د هېواد د ملي مسایلو پر وړاندې ځکه چپ پاتېدو چې زموږ د بادارانو امر و. مور هره موضوع ځکه اختلافاتو ته تېل وهله، خو له حکومت څخه اساسي مسایل ورک کړو. مور ځکه زورواکي کوله، خو حکومت د خپلو پلویانو په سترگو کې تیت وښیو. ځکه مو بهرني سفرونه تر خپل کار زیات کول، خو نوې پروژې ترلاسه کړو. همدا مور و چې د قومونو ترمنځ مو نفاق ته لمن وهله. همدا مور و چې په ځینو ځایونو کې مو ناامني جوړوله. تل به له ستونزې پرته د ولسمشر پر وړاندې درېدو. همیشه مو له خپل نفوذه غلظه استفاده کوله. زموږ مالي چارې د نورو په لاس کې وې، ځکه هر څه چې به راته ویل کېدل مور هغه به کول، نه هغه څه چې اړتیا به یې وه. مور وښی او مه پرېږدئ چې نور هم زموږ په خیر شي، مور همدا د حماقت ځنځیرونه غاړې ته اچولي وو، خپلې بې هدفه بریاوې به مو ولمانځلې، نن تاسو ټول ځکه تر مور غوره یاست چې تاسو هېڅکله له خپل دویم مخ څخه استفاده نه ده کړې.

نور يې خبرې بس کړې او ټولو يو بل ته مړې سترگې ور واړولې،
پلويانو يې د دې پر ځای چې پر ارگ هجوم راوړي، سرکونه بند کړي،
اورونه بل کړي، لويې لارې وتړي، يا هم په ټولنيزو رسنيو کې
حکومت جابر يا ظالم ونښي، د خپلو مشرانو پر کړنو يې پښېماني
وکړه. دوی نور پوه شوو چې موږ په پرديو پسې داسې روان و لکه د
خپلې مور سکني چې مو وي. هېچا د خپلو مشرانو د بندېدو يا دا ډول
حالت په خاطر هېڅ غبرگون و نه بنود، ځکه حقيقت روښانه شوی و.
ولسمشر ټولو ته د دې په خاطر چې کلونه کلونه يې له دې خاورې،
هېواد او خلکو سره خيانت او ظلم کړی و، د څارنوالي په امر په شل،
شل کاله بند محکوم کړل او د زندان د دروازو شاته ولوېدل. له دې
سره يې هېواد له لوی غمه، بې غمه کړ.
د نن ورځې کار همدومره و، ولسمشر د تيرو ورځو د پرېکړو د عملي
کيدو په اړه را پور وغوښتی چې ما هم د خپل راپور تر څنگ هغه
نورو ځوانانو ته خبر ورکړ چې د خپلو برخو راپورونه مونږ را
ورسوي.

وروسته زنگ راغی، ځان یې د افغانستان لپاره د ملگرو ملتونو ځانگړی استازی معرفي کړ او وې غوښتل چې ولسمشر سره غواړي خبرې وکړي، ما تلیفون ولسمشر ته ورکړ. ولسمشر زیاتې خبرې ورسره وکړې، وروسته یې تلیفون کاټ کړ او یادونه یې وکړه چې نړیوال زموږ له اصلاحي کارونو بالکل خوښ دي. دوی همدلته د پانگوني نیت لري، د هېواد ورځ تر بلې ښه امنیت، د ولس رضایت او د مسلکي کسانو گومارنې هغه څه دي چې د دوی فکر یې موږ ته را اړولی دی. تر څنگ یې د هېواد د ټولو بندونو جوړولو وعده وکړه، همدا خبر رسنیو ته ورکړل شو چې د بندونو جوړولو هوکړه شوې او ژر به یې عملي چارې پیل شي.

د ولسمشر امرونه پر ځای شول. نن د ورځې سټریا زیاته وه او ماښام ته باید د نورو ملگريو سره یوځای د تیرو پلانونو د تطبیق په اړه خپل راپورونه برابر کړم.

لمر پر لوبډو و، ناوخته و د ارگ گڼه گڼه کمه سوې وه، خال خال به یو دوه تنه سره ناست و. له ذهني سټریا د خلاصېدو په موخه مې د شنو چمنونو په منځ د شگو په وړه لاره قدم واهوو. د مرغیو چوڼا او

غالمغال به طبیعت نور هم ښکلی کړ. ناڅاپه مې دوو ناستو کسانو ته نظر ور واوښت.

دوی چې مې د یوه مېز او دوو څوکیو څنگ ته ناست ولیدل فکر مې وکړ چې فضا جانانه ده. دوی به هم خدای خبر د هېواد د کومې ښکمرغۍ په اړه خبرې کوي او که هغه نه وي د یوې ستونزې پر حل خو به ضرور سره لگیا وي. و مې وپېژندل په ولس کې د ښه نوم خاوندان وو. ور نږدې شوم، دوی په خپلو منځو کې خنداوې کولې، یوه خبره یې هم د هېواد په باره کې ونه کړه، هره خبره به یې د کاروبار یا پیسو وه. کرکه مې ترې وشوه ځنې ولاړم، خو په هغه ماښام باور وکړې د همدې دوو جنابانو انځورونه پر رسنیو ښکته پورته کېدل چې پلاني او بیستاني د هېواد پر روانو حالاتو یو له بل سره خبرې وکړې. ځینو پوستونو ته مې د خدا سټیکر ورکړ او ترې تیر شوم؛ مگر د هغو رسنیو په نظریاتو کې د عوامو ښه نیت او باور وژلم.

همدا مې درد و، همدا مې مظلومیت و چې موږ کلونه کلونو د داسې مشرانو ناستو ته خوشحاله وو، چې دوی به د خپل کاروبار تر خبرو وروسته د ولس د کاروبار نوم ورکړ.

تیاره شوه، په اسمان خانه کې گڼ ستوري وځلېدل، پر دېوالونو راځوړند سپین گروپونه ولگېدل، داسې تیزه روښنایي وه چې که موږ سترگې لرلای نو هر ځای او غل به مو پېژندلی و. تل مو یوازې خپلې عینکې پاکولې، خو خپله شاوخوا پاکه ووینو چې خبره په عینکو کې نه وه؛ بلکې زموږ په شاوخوا کې وه.

پر ټاکلي وخت موږ ټول په ځانگړي اطاق کې حاضر وو او د ولسمشر د راتگ انتظار مو کاوه. وخت لانه و تیر شوی چې د ولسمشر په دید مو سترگې ډکې شوې او سره یوځای شوو. ولسمشر د ټولو د روغ صحت، کاروبار، مصروفیتونو او لاسته راوړنو پوښتنه وکړه او یادونه یې وکړه چې هیله لرم په ټولو چارو کې به موفق اوسئ، زیاته یې کړه چې وخت کم دی د کار خبرو ته به را شوو.

هر یوه پر خپل نوبت خپل راپور وړاندې کړ، د پرېکړو د عملي کېدو او د ولس د رضایت یادونه یې وکړه چې ما ټول هغه وخت له ځان سره یادانېت کړل؛ خو ملت ته یې وریاد کړم. ځکه دا ملت ډېر بې حافظې دی، هر دښمن په یوه وړه خندا بښې، هره ناروا یې هیروي او له دوی څخه د کار او خبرو خلک ورک دي.

لومړی شيرخان د هېواد په ټولو ولايتونو کې له حکومتي چارو، د حکومتي مسوولينو له کړو وړو او اخلاقو، په ولسواليو او کليو کې د حکومت حاکميت، د خلکو رضایت ډېر ښه روښانه کړ او په سيمه ييزه کچه يې د ځينو ستونزو يادونه وکړه.

په نظامي برخه کې د مسلکي کسانو زياتېدو ډېره ښه پايله ورکړې وه، له خلکو سره د نظاميانو له لوري ناوړه چلند ختم شوی و. د رهبرۍ پر چوکيو د وړ اشخاصو له گومارنې سره د امنيت ترڅنگ د ولس رضایت حاصل شوی و. وژنې، اختطاف او چاودنې اوس د خلکو هيرې شوې وې. د غلو او غلاوو گراف مخ پر تېتېدو و، د نظاميانو د معاشاتو په ډېرېدو سره هيڅ نظامي د غله او ډاکو ملگرتيا نه کوله. د قانون تطبيق پر عام او خاص يو ډول و، له نشه يانو د هېواد ټول ښارونه پاک وو، د دوی د درملنې چارې په ښه ډول سره روانې وې؛ ځينې يې له ياد روغتون څخه بهر شوي او روغ وو. خلکو ته د کار زمينه برابره شوې وه، بهرنيو او په کور دننه سوداگرو پانگونه پيل کړې وه، ټولو فابريکو په کار پيل کړی و، چې ورسره سم د بېکارۍ ريښې هم مخ پر وچېدو وې. د سړکونو پر سرونو خيرات غوښتونکې، د توکو پلورنکې خویندې او مزدوران نه ښکارېدل. په هېواد کې د زده کړو دروازې

خلاصې شوې وې. د پوهنې، روغتيا، دفاع، کورنيو چارو او نورو وزارتونو کې، همدارنگه د ولايتونو په ټولو رياستونو کې د شفافې ازموينې له لارې مسلکي کسان پر دندو گومارلو؛ خو د ټول ولس توجه جلب کړې وه. هر چاته خپل حق رسېدې، د زده کړو بهير د اصلاح او ښه کيفيت په لور مخته تلې، د نجونو د ښوونځيو له خلاصېدو سره يې يو لوی اکثریت له ناپوهې او جهالته ژغورل شوې وې. خویندې به هر سهار تر سپين پروني لاندې د ښوونځي په خوا تلې، کوم نشه يې، غل او يا د يو چارواکي زوی د دوی د تگ او راتگ په لارو کې د سپن وهلو جرئت نه شو کولای. د ښځينه ښوونکو د معاشاتو په لوړېدو سره دوی بل مسلک ته نور زړه نه ښه کوی، همدارنگه د نارينه ښوونکو په روحیه او ټولنيز حیثیت کې د پام وړ بدلون راغلی وو. د تعلیمي نصاب اصلاح روانه وه. د بهرنیو چارو په وزارت کې د اصلاحاتو په راتگ سره اوس زموږ هېواد يو ځانگړی نوم او نښان درلود، زموږ مسلکي سفيرانو د نورو هېوادونو پام ځانته را اړولی و. له هغوی سره يې د افغانستان واقعي تصوير شریک کړی وو، هلته د مېشتو افغانانو حیثیت تر پخوا ډېر لوړ و، د هغوی ستونزو ته پر وخت رسیده گي کیده. د قانون تطبیق پر واړه، زاړه، خان او چارواکي يو

ډول و، هېڅوک ترې مستثنا نه و. د برېښنا له فعاليدو سره د خلکو د بڼه ژوند کچه دوه برابره شوې وه؛ فابريکو خپل کار چټک کړی و، کاري چاپيريال د ټولو برخو ورځ تر بلې پراخېدی او گڼ شمېر بې کاره هېوادوال په کار شوي وو.

دې چارو او نويو بدلونونو موږ ته نوره انرژي هم راکوله. اوس له نړۍ سره د سيال کېدو په خوا و، خوښي مو زياته وه، هېواد د پرمختگ په لور پورونو کې و، هر بد سهار د نېکمرغۍ پر سهار بدل شوی و.

د عام ولس رضایت د هغو له خوښو خپرو ښکارېدی؛ خو لا يې هم زړونو ډېر نور څه غوښتل، چې موږ يې هم د پوره کېدو لپاره ورځ او شپه يوه کړې وه.

په دې خوښو او روغو ورځو کې ناڅاپي د مالي فساد اړوند يوه داسې قضيه رامنځته شوه چې په خبرېدو يې ټول حيران شوو.

زبير خان چې د فساد او مفسدينو اړوند د څارنې او راپور ورکونې مسوول و، وې ويل: زه چې له کومې ورځې په دنده گومارل شوی يم، هڅه مې کړې چې د فساد اړوند شواهد ترلاسه او راټول کړم. له بده

مرغه بايد ووايم چې د هر فساد تر شا د يو مفسد لاس دی، د هر مفسد تر شا د يو چارواکي لاس دی او هر چارواکی بيا د يو جرم تر سايه لاندې پټ دی. ستاسو له راتگ سره که مالي فساد له منځه نه دی تللی؛ مگر د پام وړ کمښت پکې راغلی دی.

دلته په ماليې وزارت کې دولتي بستونه خرڅېږي، په ټولو گمروکونو کې پراخ فساد اوس هم شته، چې له کبله يې د اوليه توکو نرخونه لوړ ختلي. سوداگر له وارداتي برخې ښه خوله نه وهي؛ فساد، د دولت سخت دريځي او ځنډنی سيستم يې ښکاره لاملونه او شواهد دي، چې د ماليې وزير ورباندې تورنېږي او ترڅنگ يې د خلکو له لوري د هغه په اړه اقرارونه دي.

زه ډاډ درکوم که موږ د دې فاسدو اشخاصو مخنيوی و نه کړو، د هېواد په مالي بوديجه کې تر نورو کلونو ډېر زيات عوايد راټولوو، موږ به که ژوند و مالي خپلواکي ته ورسېږو. په محکمو کې د فساد له امله د ځينو خلکو په حق کې بې ځايه پرېکړې د دې سبب شوې چې خلک يې له دولت سره دښمني ته هڅولي، چې اوس هم پکې اکثريت پرېکړې د حق پر اساس نه؛ بلکې د پيسو د بندل پر اساس کېږي. همدې محکمو په خلکو کې بدبيني رامنځ ته کړې، د دولت او خلکو تر

منځ يې فاصله زياته كړې، هلته د غريبو او مفلسو خلكو دعوې هېڅ خپرل كېږي نه، ځكه دوى د خپلې دعوې د ژر حل لپاره پيسې نه لري.

سندونه مې تر لاسه كړي او تاسو ته يې په واک كې دركوم چې پر اساس يې د ولسي جرگې د استازيو د زورواكۍ بنسكاره ثبوت دى چې دوى څنگه له همدې قانوني زوره، ناقانوني استفاده كوي. د رييس، وزير او اړوند گمرک له عوايدو څخه يوه اندازه پيسې دوى هم ترلاسه كوي؛ ځكه يې پر وړاندې چوپ پاته دي. كه مبالغه ونه كړم دوى همدې كار ته خپل اصلي كار ويلي زه يې په اړه نورې خبرې نه كوم، تاسو كولاى شئ چې همدا ترلاسه شوي ثبوتونه او سندونه وگورئ. ډېره زياته مننه محبوب ولسمشره!

ولسمشر له ډېرې غوسې مېز په سوک ووهی، چېغه يې كړه:

ای خلکو!! تاسو ته بل پیغمبر نه راځي، ځانونه په خپله سم كړئ، له

خپلو شتمنيو څخه غلاوې مه كوئ، تاسو د ټول ملت وينه زيښئ، دا

يوازې زما او د دې څو چارواكو حق نه دى، همدا ددې خاورې د هر

فرد او راتلونكي نسل حق هم دى.

مخ ته يې د اوبو بوتل پروت و، يو غورپ يې ترې وڅښلې، احمدخان د خبرو نوبت وغوښت.

احمدخان هېواد ته د راتلونکو کپوالو اړوند چارې ترتيبولې، ولسمشر غوښتل چې په هېواد کې له اصلاحاتو، امنيت او ټولنيز نظم څخه وروسته؛ د مهاجرو د راستنېدو او د هغوی د ژوند په باب هم يو څه واورې.

احمد خان ساه واخيسته وروسته، يې خبرې پيل کړې:

زه ډېر خوشحاله يم چې په اوسط ډول د ورځې له لسو څخه تر دېرشو کورنيو پورې زموږ مهاجر وروڼه هېواد ته را کډه کېږي، موږ د دوی د راتگ په موخه په هېواد کې د دوی د خوښي په ځای کې د ژوند کولو زمينه مساعده و، د کور او کاروبار غم يې خورو، دوی په هېواد کې ستاسو له راتگ وروسته د حالاتو د سمون په خاطر نور نه غواړي تر پردې قانون لاندې ژوند وکړي، دوی ټول زموږ له گاونډي هېواد څخه د باډر او تورخم پر لارې را اوړي او د هېواد پر مقدسه خاوره قدم ږدي.

مور نوره هم هڅه کوو، خو د دوی ښه تصویر وړاندې کړو او ټول مهاجرین هېواد ته راستانه کړو، په همدې برخه کې ستاسو له مستقیم واک راکولو او باور څخه د زړه له تله مننه کوم، محبوب ولسمشره!

ولسمشر لږ سره وغورږدی، خواشینی یې کمه شوه، خبرې یې واوریدې د خپل واک شتون یې موثر وگڼی، ملامت هم نه وو ځکه چې له یو قوي هوډ، ژمن ټیم او ښو پلانونو سره راغلی وو، موخه یې خدمت و.

نوبت اکبر خان ته ورغی او هغه هم په سپینو پاڼو لیکل شوی متن، سترگو ته ونيو او خبرې یې پیل کړې:

په هېواد کې د برېښنا له فعالیتو سره سم صنعت پرمختګ کړی؛ د بېلابېلو توکو فابریکې فعاله شوې، زیات شمېر افغانانو ته د کار زمینه مساعده شوې، د خویندو بېکاري مخ پر ختمېدو ده، ملي او نړیوالو سوداګرو خپلو تجارتي چارو ته پرمختګ ورکړی، دوی له ټولنیز نظم او ښه امنیت څخه په استفادې خپله سوداګري پراخه کړې ده؛ صادراتي برخه د هېواد پر پښو درېږي، پر وارداتو منظمې ماليې ښه تاثیر کړی، که چیرې په خپل وخت ورسره د فساد مخنیوی هم

وشي؛ مور به له اقتصادي پلوه هېواد ډېر ژر پر پښو ودروو، مننه
زموږ گران ولسمشره!

همداسې مو مجلس ادامه درلوده، د ورځنيو چارو د راپورونو پر اساس
خلکو له قضايه قوې څخه سرټکوي؛ خو د امنيت، ټولنيز نظم، ټولنيزي
برابري، د قانون تطبيق، د کار زمينه، د برېښنا دايمي سميدل، د
ښوونکو د معاشاتو لوړول، ښوونکو ته د کور لپاره د ځمکو د وېش
لړۍ، د مدرسو جوړول، د چارواکو ترمنځ د يو بل منل، د سياسونو
اصلاح او خپلې لارې ته سيده کول، د ښوونځيو، مدرسو برخې
مسلكي کسانو ته سپارل او د نشه يانو درملنه او ورته نور اصلاحات
د دوی زړونه گټلي وو او له يادو اصلاحاتو څخه يې ملاتړ کاوو.
ماخوستن ناوخته مو مجلس ختم شو، تر ډېره د هيلو مړه څراغونه
لگيدلې وو، ستونزې هم موجودې وې، خو د کلونو مرداري په يوه کال
له منځه نه ځي؛ ځيني انسانان يا له يوې مخې له منځه ولاړ شي او يا
اصلاح شي، خو د ده هغه نيمگړي فکر، د شتمني د ډېرښت تلو سه او
نورې بې ځايه کړنې سمې شي.

يو کس راغی، د ډوډی خوړلو لپاره یې راته وویل، ما هم ولسمشر ته غوښ ورنږدې کړ او ورته و مې ویل چې د ډوډی وخت دی! ولسمشر په شونډو کې راته وخنډل په تیت غږ یې راته و ویل: هلکه ډېر نس پرست یې، درځه چې دغه هیله خو دې نېمگړې پاته نه شي. ولاړو ټولو ډوډی یو ځای وخوړه، ولسمشر له ټولو هغو ځوانانو څخه چې خپلې چارې یې په بریالۍ توگه ترسره کړې وې، ځانگړې مننه وکړه. وعده یې وکړه چې څه زما ولس غواړي او د دوی د بڼې راتلونکې سبب کېږي، هغه به ډېر ژر ترسره کړم. ټول رخصت شوو، یوازې زه او ولسمشر پاته شوو.

یوه شبېه وروسته ولسمشر ته زنگ راغی، ولسمشر نېغ ما ته وکتل او زه یې هم د کتلو په دلیل پوه شم چې باید یوازې یې پرېږدم؛ تر څو د سترې ورځې پای په یو څو خوږو خبرو او خدا سره وکړي.

خپلې کوتې ته راغلم، د چایو ډکه پیاله د مېز اېښې وه، سترې وم د شنو چایو څښل که څه هم غوښې نه دي؛ خو تر دې هم په کمه نه دي. تیلیفون مې را وکېښ مېرمنې ته مې زنگ ووهی، ځکه چې دوی به له اړتیا پرته ما ته زنگ نه وهی او زنگ به زه خپله ورته وهم. په دې چې زما مصروفیت یوازې ماته معلوم و، دوی هغومره نه شو درک کولای.

تر جوړ پخیر وروسته مو بڼه مجلس وکړ، له خپل زوی سره مې هم خبرې وشوې، د ماشومانو خبرې وې، تر خبرو یې خدا ډېره وي، خدای پاماني مو وکړه او اړیکه مې پرې کړه.

شپې او ورځې تیرې شوې، تر څو ورځو وروسته د چارو د ترتیب او مهالوېش له مخې ولسمشر د ولایتونو له قومي مشرانو، علمای کرامو، ځوانانو، سیاسونو او چارواکو سره کتل؛ د دوی ستونزې او وړاندیزونه به یې اورېدل، تر پخوا ټول ډېر اصولي شوي وو، پر وخت راتگ، نظم، د موضوعاتو تسلسل، پر اړینو موضوعاتو بحث او ورته نورو مسایلو سره یې پوره بلدتیا پیدا کړې وه. په ښارونو کې حالات عادي و، هر څه مو په ډېره منظمه بڼه او د ولس له رضایت سره سم ترسره کول. د قومونو ترمنځ یووالی راغلی و، هر قبیلې ته د خپل نفوس په اندازه په حکومتي چارو کې ونډه ورکړل شوې وه، ټولو پر خپل ورکړي حق بسنه کړې وه او په خوشحالي یې خپلې چارې ترسره کولې.

*****

هغه پښې چې د هېواد برخلیک بدل کړ!

هر څه منظم روان و، هغه چارواکي چې له تير حکومت څخه پر خپلو دندو وو، ډېرو يې خپل مسووليتونه په نوې بڼه بڼه ترسره کول، خود چا چې به خپل مسلک تر خپل حيثيت لوړ و يا به يې کار کوی يا تينبنسته؛ ځکه دوی د پيسو يا انډيوالۍ په زور راغلي وو، سهار به پر لس بجې له خپل طبيعت سره سم دفتر ته تلو چې له بده مرغه په نوي سيستم کې دا ډول کار او دا ډول کس د هيچا په کار نه وو. زموږ خو بېخي نه و پکار او د کار کولو خو بېچاره گانو هيڅ وړتيا نه لرله.

يوه ورځ د اطلاعاتو او کلتور د وزير استعفا لیک زما تر د دفترې مېز پر سر پروت، پوه شوم چې کډې يې تړلې دي، موږ هم ورته د پاته کيدو لپاره هيڅ دليل نه درلود او نه مو د مکار خپگان په موخه اوبنکې تويولای شوای. استعفا لیک مې له ولسمشر سره شريک کړ، هغه بې له دې چې ورسره اړيکه ونيسي، پوه شو چې د کار هيله نه لري، سم د لاسه يې پر پانه خپل قلم کش کړ او لاسليک يې وکړ. هغه د نورو په خير دده د پلويانو فکر هم ونه کړ او نه يې وويل چې يو بل ځای به يې په دنده وگومارم. ورسره سم يې همدا پانه له خپل يوه لنډ پيغام سره چې پکې ليکلي يې وو:

که چیرې درته د کار کولو چانس پیدا شو، کار وکړئ او که په دې پوه شوی چې کار نه شو کولای بیا هغه ځای نورو ته پرېږدئ او دا جرئت وکړئ؛ ترڅو د خدمت نه کولو په نشه کې خیانت ونه کړئ. دا دواړه

بې سره یو ځای کړل او د مطبوعاتو دفتر ته یې د خپرېدو لپاره وسپارل. ولسمشر د دې وزارت لپاره یو بل کس هم انتخاب کړ او د نوي وزیر په اړه یې هم هېوادوالو ته اعلان وکړ. ژمنه یې وکړه چې هر هغه کس، هغه که چارواکی وي یا یو عادي مامور باید خپل مسوولیتونه په ښه ډول ترسره کړي؛ کله یو بل وړ کس ته دې خپل ځای پرېږدي. مگر هغه کسان چې یوازې یې چوکۍ نیولې وي، ډېر ژر به یې موږ له خپلو چوکيو څخه لرې کړو.

په دا بله ورځ سهار یې نوی وزیر ارگ ته راوغوښتی، تر مقدماتې خبرو وروسته یې سم دستي ورته وویل: زه کار غواړم، تشریفات نه. تاسو به په خپلو ټولو فعالیتونو کې اول درجه ځای د ټول هېواد د تاریخي اباداتو راټولولو، د تاریخي ځایونو رغولو او د ملي شخصیتونو په نوم د ځایونو نومولو ته ورکوئ. په دویمه درجه کې د هېواد د اقوامو ترمنځ د یو کلتور او یو فرهنگ تر نامه لاندې پرگرامونه ترتیب کړئ چې د شمال او جنوب، لویدیځ او ختیځ ټول

افغانان د يو او بل په دودونو، کلتورونو او دوديزو ارزښتونو بلد و اوسي. زه به د نورو لارښوونو لپاره ستاسو سره په دويمه ليدنه کې خبرې وکړم. اوس تاسو د خدمت لپاره پوره وخت لرئ، ولاړ سه او خان ثابت که. مننه ښې چارې.

د هېواد ټول هغه خلک چې پر دندو و، رسمي بڼه يې درلوده، هېڅوک سرپرست نه و؛ ځکه چې د سرپرستي بست بد خاصيت دادی چې هغه کس دا ځای د خان نه گڼي، ځکه څومره چې يې توان وي فساد کوي، خو که يو کس په رسمي ډول د هر واړه يا لوی مسلک لپاره غوره کړل شي هغه دا ځای د خان گڼي، بيا هېڅکله خپل ځای نه چټلوي.

تر دې وروسته په ادارې چارو او ستراټيژيکو پلانونو کې د پام وړ بدلونونه رامنځ ته شوه. زموږ هېوادوال له مخکښو سختو سلسله يې مراتبو څخه اوس بې غمه و، کارونه يې په ډېره هوسا او شفاف ډول خلاصېدل. موږ دا هر څه جدي تعقيبول، په حقيقت کې د ولس رضایت زموږ د موجوديت لامل و.

ترور، چريکيات، چاودنې او لوی پلان شوي بريدونه تر پخوا ډېر کم سوي و. نظاميان اوس د چارواکو سياسي بالښتان نه وو چې هر يوه

به د خپل طبیعت پر اساس کله تر سر او کله تر څنگلې لاندې کول. اوس هغوی یوازې یو هدف درلود، هېواد او د هېواد پر وړاندې هره بې نظمي، ناقانوني کړنې او سرکښی ورته د دښمن مثال درلود او له منځه یې وړل.

په دې وختونو کې یوه ورځ د هېواد په پلازمېنه کې یوه لویه چاودنه وشوه چې پکې زیات شمېر هېوادوال په شهادت ورسېدل او گڼ شمېر یې ټپیان شول. کله چې د چاودنې خبر تر ما را ورسېدی، په منډه ولسمشر ته ورغلم، خوله مې د هغه غوږ ته ور نږدې کړه، له چاودنې مې خبر کړ، هغه راووت او نږدې یو بل اطاق ته ولاړو. هلته د تلویزون پر پرده، د ننني برید ژوندي نشرات خپرېدل. د چا لاس پرې شوی، د چا د لاس گوتې نه وې، د چا غبرگې پښې نه وې او ځینې بیا په سرو وینو کې پورته پورته غورځېدل. د شهیدانو ټوټې، ټوټې او نیم جسدونه د سړک پر منځ پراته ول. په لیدلو یې خداسته ما او ولسمشر ډېر د خجالتی احساس وکړ، تاسو به فکر کوئ چې یوازې زما لپاره بده خبره وه، په حقیقت کې ولسمشر تر ما زیات د دا ډول حالت له لیدو څخه د خجالت احساس کوی؛ ځکه هغه په حقیقت کې له خپل

ملت سره یو نږدې او ټینګه اړیکه لرله چې هغه د دین، هېواد، خاورې او وینې اړیکه وه.

ولسمشر امر وکړ چې د ملي امنیت رییس، کورنیو چارو وزیر او دفاع وزیر ته زنگ ووهه او عاجل یې همدلته له راتګ څخه خبر کړه. د ملي امنیت رییس ته ووايه چې یوازې ته خپل ځانګړې کاري ډله هم درسره راوله. د هغه د انتظار لپاره مو چې هر څومره شېبې شمارلې خو نه یې اړیکه ټینګه ده او نه پر موږ دا بد وضعیت تیرېدی. موږ هر ډول مسایل د اوس لپاره ودرول. که څه هم د بهرنیانو زنگونه او پوښتنې هم وې، خو اوس مهال زموږ سره یوازې د دښمن پېژندل او د بدل اخیستلو په فکر کې وو. د ولسمشر له ډېرو جدي حرکتو څخه و ویرېدم چې هسې نه کومه بله بده پېښه رامنځ ته شي، د فکر بدلولو لپاره به مو سترګې د تلویزیون پردې ته وړ واړولې هلته لا همهاغه حالت و. ځینې میندو به د خپلو اولادونو د پیدا کولو په تلاش کې پر ټولو جسدو ګردې راګرځیدې؛ ځینې به بیا خپل د زړه ټوټې ترلاسه کړې وې، هغوی به یې له دې دوزخي حالت څخه دباندي لېږل. د ځینو ماشومانو ژړاوو او کوکو خو له انسان څخه لار ورکوله، ما به هڅه کوله خو ولسمشر ته لږ قناعت ورکړم؛ خو هغه په بې صبرۍ د ملي

امنیت د مسوول استخباراتي معلوماتو ته منتظر و. خو دا په ډاگه کړي چې دا برید چا؟ د څه لپاره؟ او ولې تر سره کړی دی؟ ما ته له کوره زنگ راغلی، او کپې مې کړ یوازې مې دومره ورته وویل چې مور بڼه یو بیا حال سره نیسو، تلیفون مې کات کړ. ولسمشر ته زما دې خبرې لکه چې هېڅ خوند ورنه کړ، ډېر بد یې راته وکتل و یې ویل:

"مور ته خیر دی"، له دې خبرې دې هدف څه دی؟ که دې هدف زه او ته یو؛ زه خو هېڅ نه یم بڼه او که دې هدف ځان وي نو یوازې به دې ورته د ځان په اړه ویل زما نه. زموږ غم زموږ د ځان نه دی، زموږ غم او درد د ملت له غم او درد سره نېغه اړیکه لري. دا چې ملت په تکلیف وي زه هېڅکله ځان ډاډمن او بڼه نه احساسوم.

خبرې یې بس کړې، زه یې هم ډېر و شرمولم. د هغه خبرې پر ځای وې، ما باید داسې هېڅ نه وای ویلي، په همدې وخت کې د مسوولینو د را رسېدو په اړه خبر راکړل شو، ما ورته هدایت وکړ چې خاص ځای ته یې رهنمایی کړئ. مور تر دوی مخکې هلته ورسېدو، دا د ځمکې په تل کې د مهمو مسایلو لپاره ځانگړې خونه وه. دغه ځای ته له ولسمشر، کورنیو چارو وزیر، ملي دفاع وزیر او د ملي امنیت له رییس پرته بل هېڅوک نه شوای دننه کېدای. دلته یوازې د همدې

اشخاصو ترمخ د ولسمشر په مشري هغه پلانونه جوړېدل کوم چې د هېواد د حيثيت، عزت او په بهرنيو هېوادونو کې د عملياتو هدف وي. دا چې ولسمشر ته زه ډېر نږدې وم او ډېرې چارې بايد زه وڅارم يا يې په اړه راپور چمتو کړم؛ نو زه يې هم له ځان سره بوتلم. مور پر خپلو ځايو ناست وو، چې په يوه دقيقه کې يوازې درې تنه مسولين را ننوتل.

تر دې وخته لا هم د پېښې مسووليت چا نه و منلی، په اصل کې د دوی مسووليت منلو او نه منلو مور ته کوم توپير نه درلود؛ ځکه زما هغه ورځ سترگو ته ودرېده په کومه ورځ چې د ملي امنيت لوی رييس ته دنده سپارل کېده. له بېلابېلو اړخونو ورباندې خبرې وشوې پټ معلومات هم دقيقه پر دقيقه رارسېدل مور هغه څېړل. بمي بريد په داسې ځای کې رامنځته شوی وو چې هلته د هند هېواد سفارت نږدې و. دا د گاونډي او زبر ځواکو هېوادونو تاريخي کار پاته شوی و چې دوی به خپل دښمنان هم زموږ په هېواد کې ویرول.

تر ټولو پلټنو وروسته دا ښکاره شوه چې په دې بريد کې د پاکستان د سفارت لاس و، خو پر دې مهال د دې سفارت څخه زموږ د ولسي

جرگې له ځينو غړو سره هم اړيکه نيول شوې وه، دوی هڅه کوله چې نورو ته دا وښيي څه چې دوی غواړي هغه به ترسره کېږي.

د غچ اخیستلو لپاره یو پټ پلان جوړ شو چې پلان ته (د سپري زوی ترې جوړکه) نوم ورکول شو او د ولسمشر له لوري ورته وویل شوه چې په دوه ساعت کې یې ځواب غواړم.

نور دا مسله پای ته ورسیده دا چې د ولسمشر له راتگ وروسته په لومړي ځل یوه غټه بمي چاودنه رامنځ ته شوې وه؛ اړتیا وه چې له رسنیو سره مخامخ خبرې وکړو. ولسمشر باید خپل ملت ته ډاډ ورکړي خو ولسمشر تر دوه ساعتونو پورې هر څه و ځنډول، څو چې غچ یې نه وي اخیستی هغه تر هغو هېڅ هم نه اورې نه یې مني او نه یې ترسره کوي.

وخت نه تیرېده ځکه دا د طبیعت اصل دی چې ښه وختونه ډېر ژر تیرېږي، ولې بد وخت هېڅ نه تیرېږي. هر ډول چې و، دوه ساعتونه وروسته د رسنیو سر ټکي (په پاکستان کې په پرلپسې ډول درې بمي چاودنې ترسره شوې، دا په داسې حال کې ترسره وشوې، چې لا هم په افغانستان کې د یو بمي برید لوگي په اسمان خانه کې ښکارېدل).

د راپور پر اساس په پاکستان کې هغه عمليات چې (د سپري زوی ترې جوړه) تر نامه لاندې راپيل شوي و، بريالي ترسره شوه. په پاکستان کې دا بریدونه د هند، امریکا او انگلستان له سفارتونو سره او د لومړي وزير له کور سره شوي وو چې تر تلفاتو يې هلته عمومي ذهنيت او نړيوال باور ډير زيانمن کړی و.

تر دې وروسته ولسمشر خبري کنفرانس ته اماده شو او موږ له خپل ټول ټيم سره يو ځای د رسنيو په مخکې و دریدو چې ولسمشر خپله وينا په ډېرو لنډو ټکو کې داسې وکړه:

ټولو هېوادوالو ته اسلام عليكم ورحمه و برکاته وړاندې کوم.

زه د هېواد په زړه کې د نننۍ بمې چاودنې په اړه ټولو شهيدانو ته له الله (ج) څخه جنت الفردوس غواړم او ټولو تپيانو ته بشپړه روغتيا او دوی کورنيو ته د زړه صبر غواړم. زه له ټول ملتو بښنه غواړم چې زما له راتگه وروسته د لومړي ځل لپاره داسې يو غټه چاودنه رامنځ ته کېږي. د دې عاملونو ته به سزا ورکړل شي او تاسو ته ډاډ درکوم چې موږ به نور هم تر دې زيات د خپل ملت د امنيت لپاره اړين گامونه واخلو. له تاسو ټولو هيله لرم چې د تير په څير د خپلو ملي، امنيتي او

دفاعي ځواکونو ترڅنگ ودرېږئ. موږ په ټوله نړۍ کې د ناامني پر خلاف يوو، هر ځای چې بشريت وي هلته دې امنيت وي، د دې نړۍ هېڅ هېواد يا ډله دې هڅه نه کوي چې له ځانونو څخه خدايان جوړ کړي او د اعزائيل^(ع) چارې مخته يوسي. موږ د دې نړۍ يوه برخه يوو، که موږ په ناامني کې ژوند کوو، نړۍ دې هم دا اوږي چې په لمبو به يې تاسو سوځېږئ، ډېره زياته مننه.

ولسمشر لنډې خبرې وکړې، يو شي ته يې زما فکر شو هغه په خپلو خبرو کې هېڅ د (په کلکو ټکو يې غندم) الفاظ استعمال نه کړل. ځکه چې ولسمشر د عمل انسان و، بل د ملت لپاره دا يوه ډېره بې مانا او زياته کارېدونکې کليمه وه.

بیرته مو په کار پیل وکړ، خو په دې یوازې موږ پوهېدو چې داسې یو کار مو کړی، چې دا څو لسيزې تر چا نه و کړی او باوري و چې پایله به يې مثبت وي.

ولسمشر د يو ځانگړي فرمان پر اساس د ټولو شهيدانو او ټپيانو د کورنيو لپاره نغدي مرسته و وېشله او د دوی د سرپرستانو لپاره يې کاري زمينه برابره کړه.

ولسمشر د پیغام په واسطه د ملي امنیت د لوی رییس دا فعالیت ډېر وستایه او هغه ته یې هر اړخیز ډاډ ورکړ.

یوه بده ورځ وه چې خدای تیره کړه. مور پر نویو پلانونو کار کوی، څو ورځې وروسته زه او ولسمشر یوازې سره ناست و چې ماته یې وویل: د مالېې د وزیر د فساد دوسیه او د لویې څارنوالۍ د رییس اړوند اسناد بشپړ شوي دي. یو ځانگړی فرمان اماده که ورسره سم د دوی ټول جرمونه او شواهد یو ځای کړه، د دوی ټوله شتمني بنده کړئ، له خپل هېواد سره د ترسره شوي خیانت په جرم د دوی تابعیت هم ترې اخیستل کېږي او جلا وطنه کېږي به.

ما همداسې یو فرمان عاجل جوړ کړ چې ولسمشر لاسلیک کړ، دا فرمان مې د رسنیو مرکز ته ولېږی، چې ورسره سم په هېواد کې غوغا جوړه شوه، لوی اکثریت هېوادپالو د دې پرېکړې هرکلی ووايو؛ مگر یو کوچني رانده اکثریت یې د خپلو گټو په خاطر مخالفت وکړ. په اصل کې اوس د دوی هېڅ ډول مخالفت د ولسمشر پرېکړه نه شوای بدلولای. دا اوس یو دود و زمونږ د هېوادوالو چې د ډلو ډل بازیو پر اساس به یې په تیرو وختونو کې یا په حاکم پرېکړه بدله کړه او یا به یې د هغوی ډلې ته بل ځای زیاته ونډه ورکړه.

اوس د دې هر څه وخت تير و، د لويې څارنوالۍ او ماليې وزارت مسولين له دندو ليري شوه، پر ځای يې نوي کسان معرفي شوه. د لويې څارنوالۍ د رياست لپاره يې شيخ صاحب چې د شريعت پر اساس به يې پرېکړې کولې؛ يو مخلص انسان و، دا و گومارل شو. ټولو کارکوونکو ته يې لوړ معاشات وټاکل شوه، تر څو د پرېکړو صادرولو پر وخت د پيسو تر زور لاندې را نه شي. له دوی دواړو مفسدينو څخه يې تابيعت واخيستل شو او دواړه لوړ پوړي چارواکي اوس جلاوطنه ول. دوی نه په خپل او نه په بل هېواد کې له هيڅ ډول حقوقو څخه برخمن و. د دوی کورنيو ته هيڅ د مجرم په سترگه نه دې کتل شوي ځکه چې دا د الله (ج) امر هم دی، خو په دې فساد کې ورسره گډ په ټيټه کچه چې هر څومره کسان وو ټول د څارنوالۍ په امر په لس کاله بند محکوم شول.

تر دې وروسته د ماليې وزارت د عوايدو نتيجه ورځ تر بلې مخ پر زياتيدو وه. له سوداگرو سره يې بڼه همغږي درلوده، پر گمرکونو يې ډېر څار کوی، په محاکمو کې د خلکو ستونزو او جنجالونو ته پر وخت رسیده گي کیده. دلته پر وخت ټولې ستونزې د اسلامي شريعت او حنيفي فقې پر اساس حل کيدلې چې په هېواد کې ورسره سم د ملت

او حکومت تر منح د بې باورۍ فضا نوره هم پر ختمیدو وه. پر
صادراتو لږ مالیه او پر وارداتو زیاتې مالیې په هېواد کې خلک د
خپلو توکو استعمال ته اړ کړل. د صنعت کارونه ورځ تر بلې پر ښه
کیدو و، پر عصري توکو هغه چې یوازې به مالداره خلکو استعمالول
مالیه لږ لوړه وه، بهرني توکو ډېر لږ بازار درلود. په ملي عوایدو کې
بې مثاله زیاتوالی د دې سبب شو چې ورسره سم د پرمختیایي چارو
لپاره زیاته بودیجه هم تصویب شوه. سرکونه، لویې لارې، د ریل پټلۍ،
د برق پایې او نور اړین کارونه په ډېر لنډ وخت کې ترسره شول.
زراعت پرمختګ وکړ، د بزگرانو توکو ښه بازار درلود. دوی اوس د
خپلې ستړیا او خولو تویولو ثمره لیدله، هر څه تر پخوا ښه منظم شوي
و، د ملت او حکومت تر منح فاصله له منح تللې وه، هغه ډلې چې پخوا
به یې پر حکومت نیوکه کوله، نن نه مالومیدل ځکه چې دوی دا زړه
ته تیره کړې وه چې زموږ شورشونه، بغارې او په واک کې ونډه
ولسمشر ته هېڅ مانا نه لري؛ ټول له موږ سره یو ځای شوي وو. کله
کله که به یې نیکه مشوره راکړه؛ ښه تر ښه، کله بد قدم به یې ضرور
بې تابعته او بې حقه کوي، دا دوی منلې وه.

په پاکستان کې تر نامني او گډوډيو وروسته هېواد ته د کډوالو شمېر ورځ تر بلې ډېرېدې. د دوی لپاره اوس تر ټولو ناامنه ځای پاکستان و، نه افغانستان. مور يې د راتگ لپاره ډېر زړه ښه و چې هېوادوال خپل وطن ته راځي او د راتگ لپاره مو د يوې لويې او ښې پاليسي له مخې کور، دنده او ځمکه ورکول.

دا ورځې تيرې شوې، حالات عادي شو، د ولسمشر ليدنو، ځانگړو فرمانونو او ټولنيزو چارو منظم دوام درلود. زه او ولسمشر به ډېر وخت سره يو ځای وو، مگر ما هېڅکله د ولسمشر اولادونه په ارگ کې نه وليدل، هر څومره هڅه به مې وکړه کله به يې بېخي پر زېږيدو شکمن شوم، ځکه دا زموږ د هېوادوالو عادت دی چې پر کوم ځای حاکميت تر لاسه کړي له خپل ځان سره سره د خپلې کورنۍ د ماشومانو واکمنې هم پر نورو چلوي، هغوی ته ښې دندې او امتيازات ورکوي. مگر د ولسمشر مېرمن او اولادونه ما هېڅ ونه ليدل، کله به مې له ځان سره وويل چې شايد لکه د پخوانيو مشرانو غوندې به يې کوم بل هېواد ته يې لېږلي وي.

يوه ورځ د مازيگر تر لمانځه وروسته نرم باران پيل شو، ما او ولسمشر د ارگ دننه د شنو چمنونو تر منځ په واره پيادرو کې قدم

واهه، د باران څاڅکی به د چمن پر نازکو وینو ورغړېدی؛ ځلا به یې د لمر وړانگو ته له ورايه ښکارېده. دغسې طبیعي خوږ ماحول ښه ذهني آرامي او عصبي هوسايي رامنځته کوله. خو چې باران لږ تیز شو، ځني راغلو او خپل اطاق دننه شوو. د هېندارې مخ ته پر چوکيو کېناستلو چې دلته د بل چا د راتگ اجازه نه وه. ولسمشر سگریټ بل کړ، فکر مې وکړ، چې باران هم لکه چې د ولسمشر مینه د هغه سترگو ته راوسته، مې دود به یې تر خوله را ووتی، مور دواړه چپ وو، هڅه مې وکړه چې دا خاموشي ماته کړم؛ نو مې پوښتنه ترې وکړه:

رییس صیب ستاسو اولادونه می هېڅ و نه لیدل، دوی چېرته دي؟

ولسمشر: هغوی په خپل کور کې دي.

- هلته ټول وخت څه کوي؟ ولې دوی د دباندې وتلو اجازه نه لري؟ ولې یې دلته نه راوړی؟

- هغوی دلته هېڅ حق نه لري، دا د دوی د پلار شتمني نه ده، زه یې یوازې سمبالونکی یم، خاوند یې نه یم چې زه یې په خپلو اولادونو، مېرمن او خپلوانو وپېشم، دا به مور راتلونکي نسل ته ښه جوړو، پالنه به یې کوو، هغوی ته به یو جوړ هېواد او ښه مفکوره پرېږدو. که

نن زما اولادونه يا د کورنۍ غړي راشي هغوی به ډېر ژر د واک او
ځواک مینه پیدا کړي، بیا به مور تیرو وختونو ته ولاړ شوو چې زوی
به پلار، پلار به زوی یا ورور له ورور څخه د واک لپاره سترگې
ایستلې. د خپلو اولادونو لپاره مې یو ښه تکره استاد گومارلی؛ د
ورځې د درس ترڅنگ هلته خپلې لوبې هم کوي، هغوی ډېر خوشحاله
دي، یوه ورځ به ورشو له نږدې به یې ووينو.

شپې او ورځې تیریدې، حالات عادي لور ته روان و، زموږ هېوادوالو
د امن او مینې په فضا کې ژوند درلود، خو موږ لا هم خپل مسوولیت
مکمل نه گڼی.

ولسمشر د یو فرمان له مخې دوی پرېکړې وکړې چې ما یې له مقدمې
پرتله نور ټول فرمان دلته راخېستی دی:

په افغانستان کې د ټولو ملي او سیمه یزې، چاپي، ویديويي، ټولنیزو
شبکو او راډيويي رسنیو مسوولینو ته سر له ننه د همدې فرمان پر
اساس د خپل فعالیت په ترسره کولو کې د هېواد د ملي مصلحت په پام
کې نیولو، د قانون د اصولو د تطبیقولو او ټولنیز نظم ساتلو ترڅنگ د
حاکم حکومت په وړاندې له هر ډول بې بنسټه، بې اجازې او شخصي

حریم ماتولو څخه ډډه وکړي. موږ به ستاسو هر ډول حقوقو ته په درنه سترگه وگورو؛ هغه وخت چې تاسو دې هېواد او ملي یووالي ته په درنه سترگه وگورئ. هڅه مه کوئ چې د گوندونو، چارواکو او نورو ډلو تر فشار لاندې راشئ او عقدوي مسایلو ته لمن ووهئ. تاسو چې هر څه خپروئ په پوره پام سره باید د هېواد له هېڅ قانون، هېڅ دود او کلتور سره په ټکر کې نه وي. تاسو ټول باید په خپلو خپرونو کې په مطلق ډول مثبت بدلون راوړئ؛ د پردیو کلتورونو لپاره په خپلو پروگرامونو سره مو هغوی ته تبلیغ نور ودرورئ او اجازه نه لرئ چې هر هغه کړنه ترسره کړئ چې ورڅخه بې حیايي، پردی کلتور او فساد زیږي؛ مننه.

د ټولو امنیتي، دفاعي او قضایي مرکزونو او ټولو چارواکو ته خبر ورکول کېږي چې تر څلروېشتو ساعتونو وروسته به ستاسو له ټولو مرکزونو، کورونو، دفترونو او کارځایونو څخه د یو ځانگړې ډلې په واسطه امنیتي موانع ټولې شي. هغه که لویه څارنوالی وي، که حوزه یا قومندانې وي او که د چارواکي کور وي، موږ ته توپیر نه کوي چې تر کومې کچې چارواکی دی. زموږ کار له امنیتي موانعو سره دی چې عمومي لارې، لوی سړکونه او د ښار ښکلا یې له منځه وړي؛

په بشپړ ډول به ټولې شې. تاسو اړتیا لرئ چې له خپل ملت سره په ښه چلند کېدو خپل ځانونه وساتئ، هڅه مه کوئ چې پر خپل ملت تر ظلم وروسته به تر امنیتي موانعو شاته پټ شئ. موږ به هغه وخت خوندي او ډاډمن یوو چې زموږ خلک او ولس په امن کې وي. په درنښت.

د دې فرمان تر صادرولو وروسته لایو لږ برخه د جاهلانو چې اوس یې هم د چارواکو تر سایه لاندې ژوند کوی، دوی د چارواکو په لارښوونه د ولسمشر د دې فرمان ډېر مخالفت وکړ، دوی دا یو دیکتاتورانه فرمان وگڼی. په خبره یې چې اوس هم امنیت نشته او د ناامني ویره ده، حال داسې چې د امنیت د گډوډولو او جنایي پېښې ټولې، دوی خپله کولې. دوی په ناامني کې گټه لېده. دوی وو چې ظلم به یې کاوه او د نن هر مظلوم به سبا ته د دوی له امله ظالم جوړ شو او په هر چا به یې خولې لگولې. خو ولسمشر پوهېده چې لوستی او پوه ملت به یې ځواب

ورکوي چې یو ساعت پر تیرېدو و، دې پرېکړې په میلیونونو پلویان ولرل او پوره هرکلی یې وکړ. د دې چارواکو او امنیت په ساتنه کې یې خپل تعهد وړاندې کړ، چې وخت پر پوره کیدو شو د امنیتي موانعو د لیرې کیدو لپاره هم ورسره شروع شوه چې په ډېر لنډ وخت کې دا چاره په بشپړ ډول سره د هېواد په ټولو برخو کې تطبیق شوه. ولسي خلکو د

دې پرېکړې ډېر تود هرکلی وکړ. هغوی خپلو چارو ته د رسېدو په لاره کې له هر ډول خنډ او خنډ څخه اوس په امن کې و، همدارنگه ورسره د بنار بنکلا هم مخ په پر ډېرېدو وه.

د هېواد ټول پوځ تقریباً پنځه لکه ته رسیده چې دا ټول مسلکي روزل شوي، د هېواد په جغرافیه خبر، د دښمن په پیژندلو بلد، له هر ډول نشې څخه خلاص وو. دوی د خپلو تجهیزاتو ساتنه لکه د خپل کور داسې کوله، دوی په هېڅ سیاسي ډلې یا قوم پورې نه و تړلي، منظم لباس، ښې وسلې او لوړ معاشات د دې لامل شوي و چې د ولسمشر هر امر ته به یې په ثانیو کې د عمل ښه ورکوله. هېڅ چارواکي ته یې د ملي مسایلو د مخالفت یا جاسوسي کولو پر وخت انتظار نه کاوه، د هر ظالم پر وړاندې به لکه غر داسې ولاړ و. د هېواد ټوله جغرافیه یې تر کنټرول لاندې وه، تر ټولو ښه لا دا وه چې د هر قوم دود او کلتور پکې ساتل سوی و او

د دوی پر روزنه لا هم کار روان و. استخباراتي مسوولینو اوس د ټولې اسیا په کچه استخباراتي کړۍ ترلاسه کړې وې، دوی د دې ټولې سیمې څارنه کوله. مور اوس تر گاونډیو هېوادونو څو قدمه وړاندې روان وو، تر ټولو ښه خبره دا وه چې ټول هېوادوال پر دندو

بوخت وو. د ښاروالانو خو سم دم له يو بل سره د خپلو سيمو په
ښايست کې سيالۍ وې؛ گټه يې دا وه چې د يو منظم او ښايسته
چاپيرال خاوندان شوي وو. د بهرنيو سيلانيانو په راتگ کې هم د پام
وړ پرمختگ شوی و، مطلب د ولس خونبې، مو خپله بللې وه؛ بس
خلاص!

د ولسمشر ځينې ځانگړي کارونه لا پاتې و، خو له خپل ملت سره کړې
وعدې پوره کړي. يوه ورځ مو د سفارتونو له مسوولينو سره د ليدنې
په موخه خبر ولېږه. سهار نهه بجې وې چې موږ لکه د پخوا په څير په
خپلو لومړنيو چارو بوخت و، د غونډې پيل ته وخت نږدې کيده، ما او
ولسمشر يو د بل تر څنگ روان وو، په ارگ کې دننه اوس د پخوا په
څير د بې ځايه موټرونو رش و کش نه و. ساتونکي کم شوي وو، د
هېواد درې رنگه بيرغ د ارگ پر عمومي دروازه لوړ رپيدی چې له هر
تړپ سره يې د هېواد د دښمنانو زړونه چاودېدل.

سفيران ارگ ته را ورسيدل، تشریقاتي مراسيم مو لکه د نورې دنيا
غونډې بېخي عالي برابر کړي و. وروسته هغه ترتيب شوي تالار ته
ولاړوو چې دوی به له ولسمشر سره ليدنه پکې کوله. هر سفیر پر خپله

ځانگړې څوکی کېناست. ولسمشر د دوی پر وړاندې د مېز يوه سر ته پر يوه رنگينه څوکی کېناستی او غونډه پيل شوه.

سفيرانو پر خپل وار د ولسمشر له روانو فعاليتونو خونبې و ښودله او په دې لار کې يې د خپلو هېوادونو په استازيتوب د همکارۍ ټټر وټکوی. د دوی تر خبرو وروسته ولسمشر خپلې خبرې پيل کړې چې تر مقدمې او د يو بل سره د همکارۍ تر خبرو وروسته يې د دوی په هېوادونو کې د افغانانو د حقوقو د خونديتوب په اړه هم خبرې وکړې. له دوی يې و غوښتل چې تاسو بايد موږ ته د ټکنالوژي د سمباليدو سکالرشپونه راکړئ او تر څنگ يې يو شمېر ځوانانو ته د لوړو زده کړو په برخه کې يوازې په طبي او انجينري څانگه کې د زده کړو زمينه برابره کړئ. غواړم چې ستاسو څخه د هر يوه هېواد هر کس چې راځي نو زموږ ټول اصول به مني. راتگ به يې قانوني وي او ټول هغه مراحل به ترسره کوي کوم چې يې ستاسو هېواد ته پر در تگ زموږ هېوادوال ترسره کوي. بې له پاسپورټه او ويزې هر راتلونکی بهرنی کس زموږ په سترگو کې يو دښمن دی؛ بس خلاص. د سوداگري په برخه کې موږ تاسو ته له خپله اړخه تر وروستي حده د توکو په قيمتونو او د لېږد په پروسه کې هوسايي رامنځته کوو؛ تاسو زموږ د

تجارتی توکو او وطنی تولید د لېږد لپاره په خپلو هېوادونو کې لارې چارې اسانه او ساده کړې، خو زموږ وطنی تولید ته په نړیوال بازار کې بازارموندنه وشي. تاسو نه شی کولای چې بې له سفارتونو چې هلته به هم یوازې ملي سوداگر او پانگه‌وال درځي؛ نور هېچاته د درتگ اجازه ور نه کړئ. په سفارتونو کې له هېڅ سیاسي فعال، مدني فعال، د رسنیو له استازیو او چارواکو سره تاسو نه شی لیدلای؛ ځکه چې ستاسو له دوی سره هېڅ کار نشته. زه نه غواړم چې له دې مسلې څخه بیا خبر سم چې پلانکی چارواکی، سیاستمدار، فعال او یا د رسنیو کوم استازی له تاسو سره د یوه هېواد په سفارت کې ووینم، زه به هغوی بیا د خپل هېواد د جاسوس په تور جلا وطنه کړم. تاسو دلته باید یوازې له موږ سره د هر ډول چارو، ستونزو، وړاندیزونو، غوښتنو او لاسته راوړنو اړوند خبرې وکړئ نه، له افرادو سره. زه به نور اجازه ور نه کړم چې هر هېواد دلته پر پرمختیایي برخه مصارف کوي باید هر څه د حکومت مالیه وزارت ته وسپاري؛ هغه به یې اړتیا او وړتیا ته په کتو سره خپلو ملي شرکتونو ته سپاري او څارنه به یې په ګډه کوو. موږ له دې څخه کلونه کلونه زیان لیدلی، هر ډول بهرنۍ مرستې یا پرمختیایي پروژې چې ترسره شوې، یوازې بڼه یې پاتې هېڅ کیفیت

يې مورې ته نه دی پاته شوی. د خپل ملت او هېواد له اړخه زه تاسو ته د هر ډول همکاري لاس درکوم، هيله لرم چې مورې او تاسو په گډه د خپلو هېوادونو نړيوال حيثيت وساتو او د يو بل سره ښه همکاري ولرو، مننه.

غونډه همدلته ته پای ته ورسیده، د ځینو سفیرانو شونډې را څړیدلې وې، مورې پوهیدو چې ولې او پر څه؟ د غرمې د ډوډۍ وخت وو چې د ډوډۍ لپاره یو مېز آماده شوی وو، ولسمشر ټولو ته د ډوډۍ خوړلو بلنه ورکړه. ټول یو ځای راغلو ډول ډول خواړه تیار وو، څو دوی دا فکر و نه کړي چې مورې د دوی مرستې ته ناست یوو اوس مورې له هره اړخه پر ښه کیدو وو، مازي یې لکه مرغۍ مښوکې سره ووهلې، نور یې بس کړه. له خوړنځایه را وواتو دوی ته مو رخصت ورکړ د غونډې اړوند مو ټول مسایل د ارگ له پانې خپاره کړل چې نن ورځ پرې هېوادوالو د خوبنۍ په خاطر ټوله ورځ لیکنې وکړې. په نوره نړۍ کې د افغانستان نوم ورځ تر بلې ډېر اورېدل کیدی، ټول ملت ورځ تر بلې له اقتصادي اړخه مخ پر ښه کیدو وو، د کار زمينه او لوړو معاشاتو دوی پر ځان متکي کړي وو، د کډوالو راتگ اوس ترپخوا ډېر زیات شوی وو. د ډیورنډ لاین د هغې غاړې څخه د ورځې زیات شمېر

کورنی دې غاړې ته را اوبنتې، د صنعت له پراختیا سره په هېواد کې
ټوله بشري قوه په کار گومارل شوې وه. کروندگرو اوس تر پخوا
زیات خپلو زراعتي چارو ته پاملرنه کوله، دوی یې اوس له ښه
قیمتونو څخه خوند اخیستی، هر څومره کډوال چې به هېواد ته راتلو د
کار کمی ورته نه وو، د دوی ژوند ورځ تر بلې په ښه کیدو وو، دوی
بیا له نورو سره حال اخیستی او د خپل ښه حالت څخه به یې خبرول
ځکه دا لړۍ ورځ تر بلې په ډېرېدو وه.

له ولایتونو څخه په ورځني ډول د راپور تر څنگ په هره اوونۍ کې د
یو مشخص ولایت، د مرکز، د هغه ولایت د ټولو ولسوالیو او د سیمې
د مشرانو څخه یو پلاوی په اوونیز ډول سره ارگ ته راتلی او د خپل
ولایت، ولسوالیو او کلیو ستونزې به یې له ولسمشر سره شریکولې.
هغوی به د پرمختیایي پروژو، سیاسي گډوډیو، قومي اختلافاتو او د
ولایت له ځینو چارواکو شکایتونه لرل؛ موږ به دا ټول شکایتونه د یو
مسوول کس له لارې خپل. د دوی ستونزې پر ځای وې، دوی نه و
ملامت، کلونه کلونه دا ډول حالات پر هره سیمه تیر شوي وو، په ډېر
لنډ وخت کې یې له منځ وړل څه ناڅه ستونزمن وو. د وزارتونو،
معینیتونو، څارنوالیو او ټولو نړیوالو چارو ترڅنگ همدې مسایلو ته

مو په اولو وختونو کې ډېر وخت ورکاوه؛ ځکه چې موږ په دې باور درلود چې اول بايد ملي بڼه د هېواد سمه کړو، وروسته بهرنيو مساييلو ته اوږه ورکړو. له نېکمرغه بايد ووايم چې په دې وخت کې موږ دا ستونزې، خپل منځي اختلافات، د واک پر سر شخړې او يو بل نه منل، ناانډوله پرمختگ او ډېرې هغه ستونزې له منځه يووړې چې خلک ترې په تکليف وو. موږ اوس د هېواد په هره غرنۍ او هواره دښته کې خپل خدمات ترسره کول، موږ د ټول هېواد پر هره لوبشته خاوره واکمن وو، خلکو ته مو په سياسي چارو کې د گډون حق ورکاوه، پر ټولو قضايي برخو او بستونو مو د دين عالمان و گومارل؛ خو ټولې پرېکړې د اسلامي شريعت او حنفي فقهې پر اساس وکړې. د الله (ج) حدود جاري کړي او په هغو چارو کې چې د وخت حاکم ته واک ورکړل شوی له قياس او اجماع څخه وروسته مو د يو اصلاح شوي قانون پر اساس د پرېکړو کولو حق ورکړی وو، د الله (ج) دين او احکام پر ټوله جغرافيه حاکم و، له زور او تحقير پرته د يو منځ لارې پاليسۍ پر اساس اوس ټول ملت د يو اسلامي قانون او عادل نظام تر سيوري لاندې ژوند کاوه. د حکومت او خلکو ترمنځ هېڅ فاصله نه وه، عدالت، ټولنيز نظم او برابري اوس ټولې ستونزې او مخالفتونه له منځه وړي

وو. چا چې د دې باوجود هم سرکښې، مخالفت يا پاڅون هڅه کوله پر خپل ځای مو ورته اول قناعت ورکاوه؛ که به يې حق خوړل شوی و، حق مو ورکاوه، که به يې وروسته تر دې هم د خپل نظام پر وړاندې د پاڅون يا بغاوت هڅه کوله د زندان د تورو تمبو شاته مو غورځول.

که د کابل او يا زابل و، ټول مو يو روح او يو تن وو. که د شمال و، که د جنوب و؛ مور ته تر بل هر چا گران او محبوب وو.

هره ورځ به هېوادوالو د نوي فرمان لپاره انتظار کاوه، دوی پوهيدو چې واکمن د دوی پخپل پرېکړې کوي، ځکه به يې بې له کوم تشويشه ورته په تمه وو. يوه ورځ ولسمشر د علماوو د جرگې تر نامه لاندې د ناستې يادونه وکړه؛ په سبا مې وزيران، د ولسي جرگې او مشرانو جرگې ټول غړي او د هېواد مشهور او پوه عالمان راوغوښتل چې دوی به حکومت ته د شرعي پرېکړو تر څنگ د خپلو تجربو پر اساس نظريات ورکوي. دوی له حکومت سره د حاکميت او مشروعيت په برخه کې ډېره همکاري کوله. د هر ښار، بازار او کلي په مسجدونو کې به د حاکم نظام څخه د حمايت په موخه پراخ تبليغات ترسره کيدل، مهراب په اسلام او اسلامي نظام کې يو ځانگړی ځای او مقام لري، ولسي جرگې ته د خلکو استازي چې د ولس په رايو تر دې ځايه راغلي

وو تر ډېره پکې ځوانان او د عصري علومو استادان وو او تر څنگ يې
د هر ولايت او ولسواليو په کچه قومي مشران را وغوښتل او د يو
ځانگړې ناستې په اړه مو خبر ورکړ.

هغه وخت به ډېرو لوړ پوړو او ټيټ پوړو چارواکو زما څخه د دې
لويې غونډې د جوړېدو علت پوښتی، زه پوهيدم خو بيا مې هم دوی ته
هېڅ نه ويل، دوی ټول مې همداسې په تشويشي حالت کې پرېښودل،
ځکه چې زما ښه ياد دي چې ملت به يې د ورځې لس ځله تر غاړې
نيوی او زيبیښی به يې، دوی له زړې بشري قوې څخه و. همدا د
پنجشنبې ورځ تيره شوه، ما ښام زه او ولسمشر يو ځای سره ناست وو
چې ولسمشر زما هغه د لومړيو ورځو وعده را په زړه کړه او يادونه يې
وکړه چې سبا به تر غونډې وروسته ښار ته په منظره وځي. ما هم لکه
څنگه چې مې ورسره وعده کړې وه ومې منله او پر سبا ورځ مو
پرېکړه وکړه.

د سبا ورځې د غونډې لپاره مو د لويې جرگې تالار وټاکي او ټولو ته
مو د ځای په اړه خبر ورکړ.

سهار نهه بجې پر پوره كيدو وې چې ما او ولسمشر په يو موټر كې دواړو حرکت وكړي؛ يو راسره د ساتونكو موټر روان و، ولسمشر سگريټ ته لپټر وواهه او توره لوڅه ترې و ايسته، ما ته يې وويل: نن مې د ملت د ډيرو لويو ستونزو وروستۍ كچه وړ باروم، بايد چې يو يو سگريټ خو ولگوم.

ما هم ورته وويل: حق يې لري ريبس صيب.

خپلې مينې ته يې زنگ ووهی، تر لنډو خبرو وروسته يې د مابنامني ديدن په اړه ورته وويل او د اوسنۍ غونډې له خپرېدلو يې خبره كړه چې تاسو يې په ژوندۍ بڼه په تلویزون كې وگورئ. تليفون يې كات كړ موږ هم د لويې جرگې تالار ته را ورسيدو، داسې ښكارېدل لكه هېڅوك چې نه وي راغلي. ځكه ټول د ولسمشر له اصولو خبر وو، هېچا هم لس پنځلس موټره له ځان سره نه وو راوستلي، نه يې كوڅه ډيو او بداخلاقو ته د محافظه كارو په حيث تر سر دسملونه ورتاو كړي وو، ټول پر ټاكلې وخت په تالار كې دننه پر خپلو ځايو ناست وو، د ولايتونو خلك هم سهار اتهه بجې را رسيدلي وو. روغو سړكونه اوس ټولو ته اسانتيا برابره كړې وه. اړتيا نه وه چې بې ځايه مصارف

موبږ کړي وای یا مو هم دوی په هوایی ټکټ تر تالاره راوستلي وای؛
نه هم موبږ کمپاین کاوه چې په پاکټو کې ورته پیسې وویشو. لویې
لارې مو هم نه وې بندي کړې چې خلکو ته تکلیف ورکړو.

تالار ته دننه ورغلو زمونږ له لیدو سره سم ټول پر خپلو ځایو ودريدل
او دا نارہ یې وکړه چې ژوندی دې وي د ملت بابا، ژوندی دې وي د
ملت بابا!

ولسمشر دواړه لاسونه د مننې په پار پورته کړل او دوی ټول پر خپلو
ځایو کېناستل. غونډه ډیره ژر پیل شوه، تر تلاوت ویلو وروسته،
لومړی د ولایتونو مسوولینو ته د خپلو ستونزو او غوښتنو په اړه د
خبرو وخت ورکړل شو، له هر ولایت څخه یو تن سپینږی او د دوی
ټولو په استازولي یې په ولسي جرگې کې یو استازی د ځوانانو او د
علماو له جرگې څخه یو عالم یې خپلې خبرې وکړې. ویناوالو ته یې د
وخت د کمښت له امله د تشریفاتې ویناوو وخت نه و ورکړی، دا
بیانونه د غرمې تر ډوډۍ ټول خلاص شوه، څنگه چې د غرمې ډوډۍ
وخوړل شوه وار د ولسمشر وو چې د ټولو ویناوو په اړه سپیناوی
ورکړي او خپلې ځینې نوې پرېکړې په دوی واوړوي.

ولسمشر د دریخ تر سره په چکچکو بدرگه شو او خپله وینا یې په دې
ډول پیل کړه چې ما کټ مټ تر ډېره د هغه خبرې را اخیستې دي:
اسلام علیکم ورحمه الله وبرکاته!

زما گران او محبوب ملته! له کلونو څخه ستړی او ستومان ملته! د
سولې، ابادۍ او ښه ژوند په ارمان ملته!

زه پوهېږم چې د کلونو کلونو د جگړې زورواکي، نابرابري، تعصباتو،
خپلمنځي شخړو، ناپوهۍ، بې کارۍ، نړیوال حیثیت او ټولنیز ژوند
برابرو لپاره شاید تر دې هم زیات وخت ته اړتیا وي، خو څه چې ما
کړې ستاسو د تکړه اولادونو، ژمنو انسانانو او پر هېواد میینو خلکو په
وایسته تر همدې ځایه را رسېدلی يم. زما هر قدم ستاسو له قدم سره
اخیستل کېږي، که تاسو تر ما یو قدم هم شاته پاته سئ، یا هم زما
مخالفت وکړئ نو زه اړ يم چې دویم قدم پورته هم نه کړم. تاسو له ډیر
سخت حالت څخه را وتوونکي یاست، اوس زموږ هڅه داده چې د خپل
ملت حکومت د هغه په خدمت کې ستړی کړو، خو ترڅنگ یې د دې
حکومت ملت هم باید د خپل حکومت تر څنگ ودرېږي. له موږ سره
څنگ پر څنگ کار وکړئ، زموږ ستونزې تر موږ را ورسوئ، موږ

خپلو مسوولیتونو ته متوجه کړئ، کوم چې زموږ څخه هیر شوي وي، ستاسو ټولو اولادونو ته چې هغوی په مسلکي ډول روزل شوي وو؛ اوس پر مسلکي دندو گومارل شوي دي. ستاسو اولادونه چې بې زده کړو پاته شوي دي هغوی ته اوس په صنعتي برخه کې د کار کولو زمینه مساعده شوې ده، ستاسو اولادونه چې له تعلیم څخه بې برخي پاته شوي دي اوس په زده کړو بوخت دي. پر تاسو چې هر چا ظلم کړی اوس د تورو تمبو شاته پراته دي، ستاسو هر واکمن ستاسو له منځ څخه د یو چا زوی، د یو چا ورور د یو چا خپل او یا هم د یو چا د سیمې دی. ستاسو کلتور، ارزښتونه، ملي گټې، ملي ارزښتونه او ټوله جغرافیه اوس له هر ډول تیري، جاسوسي او ناامني څخه په امن کې ده، دا هغه څه دي چې زموږ او ستاسو له گډ کار څخه یې سرچینه اخیستې ده. په خپل منځ کې مو اشرارو ته ځای مه ورکوی څوک چې هم ستاسو د حکومت پر ضد راپورته کېږي، تشخیص یې کړی سرچینه به یې حتماً بهرنۍ وي. ستاسو د هر څاڅکي اوبو د خوندي کولو چارې په چټکۍ سره روانې دي؛ د هېواد ټول بندونه به په اساسي ډول ورغول شي، یوازې موږ اړ یو چې د نړیوالو اصولو له مخې د ټاکل شوې اندازې اوبه نورو هېوادونو ته ورکړو چې په بدل کې به یې موږ

ته پیسې راكوي او د همدې پیسو څخه به د خپل هېواد د زراعت، صنعت او پر مختگ په برخه کې کار واخلو. بې کاري له منځه تللې، هېڅ واکمن د خپل موقف څخه په استفادې پر خپلو خلکو فرعونیت نه شي کولای، د دوی پر دنده د پاته کیدو او شړل کیدو رضایت ستاسو سره دی. په علمي برخه کې د ټول هېواد د اتباعو روزل بې له تبعیض او تعصب څخه پیل شوي دي، تاسو ورسره همکاري وکړئ، هڅه وکړئ خپل اولادونه ښه تربیه کړئ؛ ځکه چې دوی ستاسو د راتلونکي رهبران، واکمنان او مشران دي. علمای کرامو ته مو په حکومت کې ځای ورکړی دی، ځوانان به مو د ولسي جرگې له لارې د خپلو سیمو ستونزې حلوي؛ خو د پخوا څخه په ډېر لوی توپیر. هو له پخوا ډېر خلاف په دې مانا چې:

ټولو د ولسي جرگې استازي به نور یوه میاشت په پلازمېنه کې تیروي او د کال پاته یولس میاشتې به د خپلو خلکو تر څنگ، په همدې یولسو میاشتو کې به دوی د خپل ولس په منځ کې له ټولو ستونزو څخه ځان خبروي، د ستونزو د له منځه وړلو په موخه به یې جدي هڅه کوي، کومې چارې چې د مرکزي حکومت مسوولیت کېږي، هغه باید پر هغه وخت له مرکزي حکومت سره شریکې کړي؛ خو لویه فاجعه

ترې جوړه نه شي. په ټول کال کې به يوه مياشت د ټول هېواد استازي پلازمينې ته راځي، همدلته به دوی د راتلونکي کال لپاره د خپلو سيمو لپاره ترتيب سوي پلانونه شريکوي چې په هغه کې به د ښاروالي، پرمختيايي پروژو، نويو بستونو، پوهنې او نظامي برخي اړوند خپلې ستونزې او وړاندیزونه شريکوي. له دې وخت پرته دوی يو نه شي کولای چې يا هم د هېواد بلي سيمې ته سفر وکړي بې له کلنيو رخصتيو او نه هم بهر ته د سفر کولو حق لري؛ يا هم يې بې له دې چې زه (ولسمشر) به يې د يو ځانگړي کار په موخه بهر ته لېږم. دوی زما او د خپلو سيمو د خلکو ترمنځ د وصل ارزښت لري، په خپلو سيمو کې له نورو چارواکيو سره د ستونزو د له منځه وړلو او ښه پلان شريکولو مسووليت لري، دوی د خپلو خلکو پر سر معاش او امتياز اخلي ځکه بايد ټول وخت هلته تير کړي. په پلازمېنه کې بې له ډلبازيو، بهرني سفرونو، مخالفتونو او د خپل اصلي هدف له هيرولو ماسېوا دوی په تير کې بل هېڅ نه دي کړي.

د ولسي جرگې د ټولو استازيو معاشات به يوازې د مياشتې يولک افغانۍ وي، او نورې اضافي حسابونه يا پيسې په فساد کې شمېرلي کېږي؛ دوی ته نور د دسترخوان، ياهم تر يوه تن د زياتو ساتونکي لرلو

او تر یوه موټر د زیاتو د چلولو اجازه نشته، دوی اړ دي چې د خپلو خلکو په منځ کې له مساوات راوستلو وروسته په امن کې ژوند وکړي. که دوی فساد او یا ظلم وکړي، نو دوی به خود هغه وخت له لسو موټرو او لسو ساتونکو سره ګرځي؛ اوس په ټول هېواد کې حالات عادي دي، هیڅ دښمن نشته او دښمن که پیدا کېږي له ظلم څخه پیدا کېږي او یا له ملت سره د رامنځ ته شوې فاصلې له کبله به پیدا کېږي.

د ولسي جرګې د ټولو استازيو له زیاتو مصرفیدونکو پیسو څخه به اوس حکومت هغه پیسې په هېواد کې د هغو بې سرپرسته یتیمانو لپاره په مصرف ورسوي چې په راتلونکي کې ور څخه زموږ هېواد رنځ ویني، د دوی ښه روزنه او پالنه به د هېواد یو بل اقلیت هم په اسلامي، وطني او انساني مینه وروزي.

همداسې د قدرمنو وزیرانو اړوند باید ووايم چې نور یې وخت دی چې خپلې په سمه توګه سره ترسره کړي او خپلو کارونو ته ژمن واوسي، مه پرېږدئ چې د نورو په څیر یا هم بې تابعته سی او یا هم د زندان د تمبو مېلمانې سې. تاسو د خپلو خلکو خادمان یاست، بادارن له ځانه مه جوړوئ، خپل هېواد خپله مور وګڼئ او ښه پالنه یې وکړئ، که تاسو

له خپلو دندو څخه ناقانونه گټه واخلي تاسو به ډېر پېښمانه سئ. يو
ځل بيا يې د ټولو د خبرتيا په موخه يادونه كوم چې په هېڅ ځاى، كور،
دفتر، ولسي جرگه، وزارت، څارنوالي او يا يو بل ځاى باندې امنيتي
موانع نه غواړم. خو چې تاسو انصاف و نه كړئ تاسو ډاډه ژوند نه
سئ كولاى، دا چې زه ستاسو تر څنگ پرته موانع ليرې نه كړم تاسو د
ظالم او مظلوم په حال نه خبرېږئ. تاسو ښه وكړئ چې ښه درسره
وشي، تاسو د خپلو خلكو خدمت وكړئ همدا خلك به ستاسو ساتنه
وكړي. هغه وخت بيا نه لويو موټرونو او نه هم ډېرو ساتونكو ته تاسو
اړتيا لري؛ ځكه ټول ملت به ستاسو ساتونكى وي.

په تالار كې ناسو ټولو يو بل ته په غريبانه انداز سره كتل، ملامت نه
وو ولسمشر د دوى اصلي حيثيت ور وښوى، تر دې خبرو وروسته
تالار دومره چكچكو پر سر واخيست چې هر څو ولسمشر د مننې،
مننې الفاظ و كارول د دوى چكچكې نه كرارېدې، وروسته تر دوو
دقيقو تالار ارام شو چې ولسمشر خپلې خبرې بيا پيل كړې:

كومو كسانو چې د خپلو سيمو اړوند يا هم ستونزې يا وړانديزونه
راوړي وو، ما هغه ټول نوټ كړل، ستاسو تر رسيدو وړاندې يا هم
وروسته به يې په اړه ډېر ژر اقدام وكړم. ستاسو هره سالمه نيوكه د

دې هېواد د حکومت د پايښت لامل کېږي، موږ ستاسو ږغ نه بندوو
په هغه صورت کې چې له قانوني لارې څخه په قانوني بڼه ستونزه او
پلان دواړه شريک کړئ.

ځينې ستونزې عوام د دښمن په لاس ورکوي، هغوی ورباندې شخوند
وهي، هدف يې د حکومت کمزوري کول وي نه اصلاح، له داسې
فعاليتونو ډډه وکړئ.

زه نن اعلان کوم چې زموږ د هېواد قانون د الله^(ج) سپېڅلی کتاب دی،
ټول محاکم دې د الله^(ج) حدود عملي کړي، ترقران، حديث، اجماع او
قياس را وروسته هغه څه چې د وخت د حاکمانو په واک کې ورکړل
شوي له بڼه غور کولو وروسته دې ترسره کوي. ځکه چې په اسلامي
هېواد کې اوسو، مسلمانان زيريدلې يوو، بايد چې د خپل رب^(ج) قوانينو
ته غاړه کېږدو، د نړيوالو تړونو په مورد به زه هېڅ هغه سازمانې يا
اتحادي قانون ونه منم چې زموږ له دين يا ارزښتونو سره په ټکر کې
وي.

ټولې هغه رخصتۍ چې بې له اړتيا يې په هېواد کې ټول سيستم يوه
ورځ په تپه درولی وي، د کار او ټولنيزو چارو وزارت ته مې امر کړی

چې له منځه یې یوسي، نه غواړم چې ملت مې یوه ورځ هم له نورې نړۍ څخه شاته پاته شي. زموږ د سیاست توازن اوس تر پخوا ډېر پر خپلو گټو را څرخي، موږ د نړۍ له ټولو هېوادونو سره سالمې اړیکې لرو، نړیوال زموږ سره په ډېرو برخو کې بې له کومې فکري او معنوي گټې څخه مرستې کوي.

اوس مهال تاسو خپلو سیمو ته ولاړسئ، زما پیغام درسره ورسوئ او د خپلې بڼې راتلونکې په موخه له یو بل سره گډ کار وکړئ. یو بل ورغمئ، تعصبات له منځه یوسئ او ټول تر یوه واحد رهبري لاندې ژوند وکړئ.

ډېره زیاته مننه. ژوندی دې وي د هېواد باتمدنه ملت.

په تالار کې ټولو ډېرې چکچکې وکړې چې اخير کې موږ ترې را ووتو د ماښامین درې بجې وې چې ارگ ته دننه شوو، له ستریا څخه د خلاصون په موخه مو یوه یوه پیاله چای و څښلې او لږ وخت مو ارام وکړ. ارام به نو له کومه وو، د ولسمشر تازه پرېکړو هېوادوال ډېر خوشحاله کړي وو. دوی کلونه کلونه له همدې خلکو څخه سرټکوی، نن هغه فرعونیان ولسمشر بیرته له خپلو خلکو سره یو ډول کړل او د

دوی منځ ته یې ور ولېږل. نور به یوازې د دوی بڼې کړنې د دوی ساتنه کوي.

څلور بجې وې چې ولسمشر سره د کړې وعدې د ترسره کولو په موخه د هغه اطاق ته ورغلم؛ ولسمشر کالي اغوستي و، ځان یې بڼه سره سیت کړی و، پرېکړه مو وکړه چې دباندي ووځو. مور دواړه په یو موټر کې کیناستلو تر شا مو یو بل د ساتونکو موټر راپسې روان کړ. د ولسمشر د معشوقې کور ته ورسیدو هغه مو موټر ته راوڅېږوله، په همدې وخت کې ولسمشر ماته وویل چې ما له خپلې معشوقې سره پخوا لاناکاح ترلې، زما خوښي په همدې کې وه چې د مینې ژوند وکړو، کله چې مېرمنه خپل د خاوند کور ته راسي، خاوند یې ورسره عادي کېږي. بیا هغه ډول ژوند خوند نه لري ځنګه چې تر واده وړاندې په سفر او یو لنډ مجلس کې وي. دویم زه ویریدم چې زما دویمه مېرمن زما کمزوري و نه گڼل شي، ځکه مې هر څه پټ ساتلي وو. دا چې اوس زما د هېواد اولني کارونه په بڼه شکل سرته ورسیدل؛ بې له ډېرو مصرفونو او مراسیمو به مور تر دې گډ سفر وروسته خپل کور ته ولاړ شو. په هغو پیسو چې مور یې د واده د مصرف لپاره لگوو پر هغو باندي به د هېواد یتیمانانو ته په هر ولایت کې د هغه ولایت په مقام

کې مېلمستيا جوړوم، خو هغوی ټول د خپل هېواد د مالکیت احساس وکړي. له خپلو حکومتي چارواکو سره له نږدې اوسیدو سره بلد شي او په راتلونکي کې ترې هېڅ و نه ویرېږي. سفر مو همداسې ادامه لرله د کابل په ښار کې گرځیدو، ولسمشر او مېرمنې (مینې) یې په خپلو کې سره خبرې کولې؛ د ښاریانو له ښاریتوب او موډرنټوبه رغیدو. د هېواد پر وروستیو پرمختگونو یې خبرې کولې، وروسته یې خپلمنځي خبرې بس کړې. د ښار ښکلا یې خبرو ته خاتمه ورکړه، ښار تر پخوا ډېر ښایسته شوی وو؛ لوړې ودانۍ، ښاري نژاکتونه، پراخ سړکونه، د سړکونو پر سر هېڅ یوې خور او سر چوک کاریگر نه ښکارېدی، پر هر سړک چې به مو وړ مخه شوه هېڅ امنیتي موانع یا لار بندي نه لیدل کیده. د کابل په غرونو کې د دنگو دنگو ودانیو، رنگیدلو کورونو جلا مزه کوله، د ښاروالي له لوري په نړیوال سیستم برابر د ترافیکي قوانینو په موخه عصري لارښوونې، ترافیکي اشارې، د ښاري بسونو تگ راتگ، منظمې د مسافرو ټکسیانې. تا به ویل چې په کوم بل هېواد کې گرځم. د ښار ټولې کارخانې یې له ښاره ایستلې وې، خو د ښار په پاکه هوا کې بدلون رامنځ ته شي. په ټول ښار کې د میلی لپاره ښکلي په نړیوال معیار برابر پارکونه، د سړکونو پر سر

هوایي پلونه، هغو ځایو ته چې اړتیا به یې تر سترگو کیده، زموږ سفر
ډېر گړندی وو تا به ویل چې دا مو وروستی ځل دی بیا نه را ووځو.
نه پوهېږم ولې خو په یوه خبره پوه شوه چې د هر څه بدلون موږ ډېر
هڅولو، خو ډېرې سیمې ووینو او خوند ترې واخلو. جمعه وه، میلی ته
ډېر خلک راوتلي وو، د ولسمشر مېرمنې ولسمشر ته وویل زه غواړم
چې تاسو یو بل فرمان هم صادر کړئ، ورسره سم یې نرمه موسکا
وکړه.

ولسمشر یې په سترگو کې سترگې خښې کړې، ورو یې وویل: ووايه
ستا لپاره خو یو فرمان ډېر لږ دی!

مینې یې زیاته کړه؛ د خپل هېواد ټولو خلکو ته د هرې جمعې په ورځ
په ټولو تفریحې پارکونو کې مېله وړیا کړئ، دا ملت له کلونو ستړیا
وروسته اوس ټوله اوونۍ د خپل هېواد او ځان لپاره کار کوي؛ ښه به
وي چې حکومت یې په اوونۍ کې ورته یوه ورځ د مننې یا ستاینې په
موخه مصارف پر ځان ومني.

ولسمشر ته یې پلان خوند ورکړ، ژر یې د نوټ په کتابچه کې ولیکل
او د عملي کیدو ژمنه یې وکړه. په همدې وخت کې ولسمشر دا ځل له

خپل جیب څخه هغه لوی غټ سگرېټ (سیگار) را وکښئ، تر لیتیر سره لمبه پورته سوه. د موټر تر تورو بښینو دود ووت.

هر څومره چې و گرځیدو هېڅ بې نظمي، ټولنيزي نابرابری او یا نشه یان مو ونه لیدل، یو بل ښه والی دا هم وو چې د هېواد د هرې سیمې خلک د خپلو پېژندپاڼو پر وخت بايومیټریک شوي وو. تر ډېره دوی د جرمو یا ناقانوني کړنو ترسره کولو ته زړه نه ښه کاوه.

د قرغې بند ته ولاړو، د هېوادوالو خوښي او د دې بند ښکلا د افغانستان ښکلا زیاته کړې وه، بیرته ښار ته راوگرځېدو. موبایل ته مې زنگ راغی چې اوکې مې کړي، د کډوالو د چارو مسوول ځوان وو، و مې پېژندی، ورباندې غږ مې کړل، ماول خیر؟

هغه ویل زه پوره ډاډ درکوم چې د ډیورنډ کرښه د هغې غاړې افغانانو له منځه وړې، اوس یې له باډر، ځنځیر او تورخم څخه معلومات راته رسیدلې دي، زه به تاسو ته پر وخت تازه معلومات درکړم؛ تلیقون یې کات کړي. د بدن ورښننه مې داسې جگ ودریدل، دا هغه حالت وو چې موږ پر اسمان غوښتی خدای (ج) پر ځمکه را کړي. ولسمشر پوښتنه وکړه؛ خیرت و، چا زنگ وهلی؟

بیان می ورته وکړ. د ولسمشر مینې ژر خپل موبایل را وکېښ، که گوري هر څه رښتیا دي. د ډیورنډ کرښې پر سیمه خړې دورې بنسکارېږي، د ځینو سیمو انځورونه ښه سم بنسکارېدل. د هغه بلې غاړې خلکو دا کرغېړنه کرښه نه غوښته، مورې ټول هک پک شو، له خوښۍ څخه هېڅ نه پوهیدو چې اوس څه وکړو.

ولسمشر وزیر دفاع ته زنگ ووهی چې عاجل د ډیورنډ اړوند سیمو ته د هوا له لارې ځانگړي ځواکونه ورسوی او هلته هر چاره په خپله تعقیب او کنټرول کړی؛ ما له هر څه خبر وساتئ، د هغو افغانانو ساتنه وکړئ او په موضوع ځان خبر کړئ، تلیفون یې کات کړ.

احمد خان را ته بیا ځلې زنگ ووهی او ویې ویل: زما د معلوماتو پر اساس چې سل سلنه دقیق دي، د هغې غاړې ټول افغانان غواړي چې د ډیورنډ کرښه له منځه یوسي، زموږ تر واک وتلې خاوره زموږ سره پيوند کړي او لوی افغانستان یو ځل بیا پر پښو ودروي. تر خبرو وروسته مو تلیفون کات کړ، مورې هم د دارالمان سپک ته را رسیدلي وو، د خوښۍ ترڅنگ مورې باید د عامه نظم ساتنه هم کړې وای. ولسمشر ته مې په دې اړه وویل چې هلته د نظم ځانگړي ساتونکو د

لېرلو امر ورکړئ، خو په دې اړ و دوږ کې د ټولو خلکو د سر او مال ساتنه وشي. ولسمشر هم ومنله يو پېغام يې چاته ولېږي.

ولسمشر زما څخه نظر وغوښتي او پوښتنه يې وکړه چې څه فکر کوي؟!؟

ما ورته وويل زه ډېر ښه فکر کوم، دا زموږ د نيکونو او تاريخ يوه لويه هيله وه، دا چې له کلونو راهيسې موږ د خپل نس د ډکولو لپاره ډوډۍ نه لرله، ټولنيز نظم نه و، زورواکي حاکمه وه، لوږه تر هرڅه زياته وه، قانون تر پښو لاندې کيدی، کاري زمينه هېڅ نه وه، د مسلک خاوندان چا نه پېژندل، زراعت ختم و، صنعت ته چا زړه نه ښه کاوه، حکومت د ځان او ملت د ځان غم خوړی؛ نو په داسې حالت کې چې موږ په خپله په نس نه و ماږه، موږ به د لوی افغانستان نارې وهلې د هغې غاړې خلکو به راپورې خندل چې هر ډول و، د دوی ژوند تر موږ ښه و.

دا چې نن زموږ د هېواد قانون پر پښو ودریدي، ټولنيز نظم رامنځته شو، د تاريخو او چرسو کښت په زراعت وا وښتي، د غنمو صادرات مو هند او پاکستان ته کېږي، زراعت بشپړ پرمختگ وکړ، د نښه يي

توکو کښت بند شو او کاروباریان یې په سزا ورسیدل، هېواد مو د ښه امنیت له امله د اسیا په څلور لارې بدل شو؛ چین، پاکستان، تاجکستان، هند، ایران، ازبکستان، ترکمنستان او اروپایي هېوادونه اوس د خپلې ښې راتلونکې په موخه موږ ته اړتیا لري. له ټولو اروپایي، افریقایي، امریکایي او اسیایي هېوادونو سره ښې اړیکې، سالم او با توازنه سیاست لرو. غلا، غله، فساد، مفسدین، ناامني او جاسوسي له منځه ولاړل. د هېواد ټولې اوبه را وتړل شوې، اوس موږ ترې په قانوني توګه پیسې هم تر لاسه کوو او د خپل هېواد برېښنا مو هم تولید کړې چې ورسره صنعت پرمختګ کړی، له صنعت څخه مو هېوادوالو ښځینه او نارینه وو ته د کار زمینه مساعده شوې ده. د لوړو زده کړو په برخه کې د نړۍ له مشهورو پوهنتونونو سره، د زده کړیالانو په روزلو کې هوکړه لیکونه لرو، زده کړه د ټولو اساسي حق وه او په دې برخه کې ټولو ته د زده کړو چاپیریال او امکانات برابر شوي و. د ښوونکو او نظامیانو لوړو معاشاتو د قانون په تطبیق او د جرمونو په کمښت کې د پام وړ بدلون راوستلی و. د ښوونځیو تر څنګ د مدرسو رغېدا لوی بدلون و چې ورسره د ټولو دیني فریضه هم ادا شوې وه. د خویندو لپاره بېل ښوونځي او ځانګړی ښوونیز نظام پر

پښو ودریدی، هغو ښځو ته چې د لیک لوست وړتیا یې نه لرله په شرکتونو کې ورته کاري چاپیریال برابر شو، ټولو یتیمانو ته میاشتنی معاش ورکېدی. خان، وزیر او بزگر په یو ډول د هېواد له اساسي حقوقو څخه استفاده کولای شوای. د هېواد اقتصادي حالت پر پښو ودریدی چې ورسره سم نړیوال سیاست خپلواکه شو. لویې لارې او فرعي سړکونه په اساسي ډول جوړ او ورغول شوو. د هېواد د هر ولایت ښکلا او ښاري پرمختګونه د خلکو زړونه وړي دي، د ټول هېواد برېښنا اوس بې له کومې ستونزې په عمومي ډول د هر وګړي تر کوره رسېدلې ده. د هېواد هره برخه ځلېږي، د ماليې وزارت د راپور پر اساس د هېواد کلنی عاید اوس تر پخوا زیات دی. نظامي برخه د مسلکي روزنې وروسته پر پښو درېدلې ده، مور په سیمه یزه کچه تر ټولو ښه پوځ لرو، د هېواد له ټولو طبیعي زیرمو ښه ساتنه کېږي. د اړتیا پر اساس یې استخراج کېږي. د هر ډول قاچاق مخه نیول شوې ده. په نورو هېوادونو کې اوس د هر افغان عزت او حیثیت د امریکایي هېواد له اتباعو سره یو ډول دی، هلته زمونږ د هېوادوالو سره اوس هېڅ ډول ظلم نه کېږي؛ نو گران ولسمشره تر دې نو بل کوم کار ته اړتیا ده چې باید وي او یا ورباندې انسان فکر وکړي!؟

ولسمشر زما تر دې خبرو وروسته د لومړي ځل لپاره وويل: اوس ډاډه شوم چې ما ستا په ټاکنه کې هېڅ تېروتنه نه ده کړې.

چې حقيقت شي دې حالت د انسان په سترگو کې حتماً د اوبنکو چينې پر بهيدو را وستې، ملامت نه و، سفر مو يوڅه تيز کړ، په ډېر لږ وخت کې تر ارگه پورې را ورسيدو. ټول هغه د کاري ټيم ځوانان مې خپل څنگ ته را و غوښتل؛ زه، ولسمشر، د ولسمشر مينه او هغه لس کسه يزه کاري ډله په يو ځانگړي اطاق کې دننه کېناستلو. هر يوه هڅه کوله چې خپل کار مخته يوسي، زموږ ټول تمرکز د ډيورنډ اړوند دې لويې تاريخي پيښې ته و.

د معلوماتو پر اساس ټول ازغن سيم له منځ وړل شوی و، هلته تللو ټولو مسوولينو د سيمې حالت کنټرول کړی وو، هېڅ کومه بده پېښه نه وه شوې. د هغې غاړې ټولو افغانانو غوښتنه وکړه چې ولسمشر دې همدلته راشي موږ وينو او ورسره خبرې کوو.

د هېواد ټولې رسنۍ او خلک اوس پر همدې موضوع د خوښۍ خوشحالي خبرې کولې، هغوی ولسمشر ته د ورتگ په اړه خپل غوښتنې کولې، له نېکه مرغه ولسمشر زه خپل څنگ ته ور وغوښتم،

پوهېدم چې حرکت کوو. همداسې و، زه ولسمشر او د ده مینه یوځای
په هوایي پرواز کې ولاړو. د خوست په بنایسته ولایت کې چې د
ډیورنډ کرښې نیمايي کیده، د لیدنې ځای ټاکل شوی وو. هلته
ورسیدو، امنیت خوندي و، نظم بالکل برابر و. د هغې غاړې ټولو
پښتنو له خپل منځه یو استازی ټاکلی و چې د خبرو لپاره ولاړ شو،
مور همداسې د ټولو مخ ته ولاړ وو، استازي ډېرې لنډې خبرې وکړې،
یوازې دومره یې وویل چې اوس مور هېڅ جلاوالی نه منو، مور بل
هېڅ قانون نه منو، مور به ټول خپلې تذکرې "شناخته کاردونه" وسوځو
او تاسو راته خپل پېژندپانې راکړئ. مور د لوی افغانستان هیله نن ور
پوره کوو، دوی مخکې تیاری نیولی و؛ شنه لوڅره پورته شوه ټولو
خپلې تذکرې وسوځولې.

ولسمشر ټولو ته د ژر تاييعت ورکولو او پېژندپانو د وېشلو امر وکړ. د
ټولنيز نظم په موخه، د عامه نظم ساتلو، او په وروسته کې د
ښوونځيو، لوړو زده کړو، حکومت کې د گډون، د قانون حاکمیت او
ښاري پرمختگ په موخه ژمنه وکړه. د ولسمشر معشوقې د هغې غاړې
ټولو افغان میندو او خویندو ته د کار، زده کړې او ښه ژوند کولو وعده

وکره، د دوی لپاره د ټولو اړتیاوو پوره کولو په موخه مسوولو
چارواکو ته ځانگړې لارښوونې وشوې.

همدلته ټولو را ټولو شویو پر یو ځای په لوړ اواز سره وویل: د ملت
بابا دې ژوندی وي چې ورسره د ټولو هېوادوالو پر شونډو همدا کلمې
ویلي کیدی؛ د ملت بابا دې ژوندی وي!

په درنښت!

خپل کور، کندهار

1401/7/18

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**